

DECYZJA

o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięcia pn.:

„BUDOWA FARMY WIATROWEJ KSIĄŻKI WRAZ Z INFRASTRUKTURĄ TOWARZYSZĄCĄ”

Na podstawie art. 71 ust. 1 i ust. 2 pkt 2, art. 73 ust.1, art. 75 ust. 1 pkt 4 oraz ust. 4, a także art. 82 i art. 85 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 ze zm.), a także § 3 ust. 1 pkt 6 lit. b i 7 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. Nr 213, poz. 1397 ze zm.) oraz art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2013r. poz. 267) po rozpatrzeniu wniosku z dnia 15.07.2014 r. GB Książki 405 Sp. z o.o. i po przeprowadzeniu postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko

ustalam

**środowiskowe uwarunkowania dla przedsięwzięcia polegającego
na budowie farmy wiatrowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą w gminie Książki
i jednocześnie:**

I. Określam:

1. Rodzaj i miejsce realizacji przedsięwzięcia:

Planowane przedsięwzięcie polega na budowie do 12 elektrowni wiatrowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą o mocy nominalnej do 3,5 MW każda. Łączna maksymalna moc farmy wiatrowej nie będzie większa niż 42 MW.

Zastosowane zostaną tylko fabrycznie nowe turbiny. Całkowita wysokość obiektów wyniesie do 210 m (mierzona od podstawy turbiny do skrajnego punktu śmigła w pozycji wniesionej). Turbiny osadzone będą na masztach do 143 m. Powierzchnia zajmowana przez fundament pojedynczej turbiny w fazie eksploatacji wyniesie do ok. 0,1 ha. Moc nominalna generatora pojedynczej elektrowni nie przekroczy 3,5 MW.

W ramach inwestycji planowane jest wykonanie infrastruktury towarzyszącej: podziemnych linii kablowych średniego napięcia oraz linii światłowodowych (telekomunikacyjnych), a także dróg dojazdowych do elektrowni wiatrowych i placów stałych jak i tymczasowych. Na etapie budowy będą funkcjonowały place montażowe i składowe.

Główny Punkt Odbioru (GPO) – stacja transformatorowa - zlokalizowana zostanie ostatecznie w miejscu, którego lokalizacja wynikać będzie z otrzymanych przez Inwestora warunków przyłączeniowych planowanej inwestycji do publicznej sieci energetycznej. Wszystkie elektrownie zostaną połączone w obwody za pomocą kabli

elektroenergetycznych średniego napięcia (podziemnych), które doprowadzone zostaną do GPO. GPO będzie pracował z napięciem górnym 110 kV.

Rozpatrywane są następujące lokalizacje stacji elektroenergetycznej: 1034/6 obręb Książki, 35 obręb Blizienko, 16/2 obręb Blizienko, 142 obręb Blizienko, 180/3 i 180/4 obręb Blizno, 27 obręb Blizienko.

Planowane jest wykonanie dróg dojazdowych o szerokości ok. 3,0 m, przy czym na potrzeby budowy wymagane będą drogi, których szerokość nie przekroczy 7,0 m (na odcinkach prostych), natomiast w fazie eksploatacji, drogi będą mogły osiągnąć szerokość od 3,0 do 5,0 m w celu prowadzenia prac serwisowych. Planowane drogi dojazdowe zakończone zostaną na czas budowy placami montażowymi, a po jej zakończeniu placami manewrowymi. Zgodnie z wymaganiami producenta, przy każdej turbinie zlokalizowany zostanie plac manewrowy (serwisowy) o powierzchni od 500 do 3 000 m².

Planowana lokalizacja wież elektrowni wiatrowych obejmuje działki:

Numer turbiny	Numer działki	obręb	gmina	powiat
Turbina WTG 1	36/1	Blizno	Książki	wąbrzeski
	34	Blizno	Książki	wąbrzeski
Turbina WTG 2	180/4	Blizno	Książki	wąbrzeski
Turbina WTG 3	107/2	Blizno	Książki	wąbrzeski
Turbina WTG 4	143/1	Blizno	Książki	wąbrzeski
Turbina WTG 5	32/9	Blizienko	Książki	wąbrzeski
Turbina WTG 6	123	Blizienko	Książki	wąbrzeski
Turbina WTG 7	1041	Książki	Książki	wąbrzeski
Turbina WTG 8	139	Blizienko	Książki	wąbrzeski
Turbina WTG 9	1034/6	Książki	Książki	wąbrzeski
Turbina WTG 10	27/10	Szczuplinki	Książki	wąbrzeski
Turbina WTG 11	88/5	Szczuplinki	Książki	wąbrzeski
Turbina WTG 12	321	Łopatki	Książki	wąbrzeski

Poza w/w turbinami oraz GPO w skład inwestycji w ramach realizacji infrastruktury towarzyszącej wejdą następujące elementy: drogi dojazdowe, place montażowe, place serwisowe, kable energetyczne średniego napięcia oraz kable światłowodowe zlokalizowane na terenie części obrębów ewidencyjnych przedstawionych na poświadczonych przez właściwy organ kopiach map ewidencyjnych przedłożonych na potrzeby niniejszego postępowania tj. na terenie części obrębów ewidencyjnych Białobłoty (gmina Świecie nad Osą), Blizienko,

Blizno, Książki, Łopatki, Szczuplinki (gmina Książki), Jarantowice (gmina Wąbrzeźno) oraz jednocześnie poza terenami zamkniętymi.

2. Warunki wykorzystania terenu w fazie realizacji i eksploatacji lub użytkowania przedsięwzięcia, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności ochrony cennych wartości przyrodniczych, zasobów naturalnych i zabytków oraz ograniczania uciążliwości dla terenów sąsiednich:

- 1) W celu minimalizacji negatywnych oddziaływań na nietoperze należy wprowadzić wyłączenia w pracy poszczególnych turbin wiatrowych:
  - a) turbina numer 1, 6 oraz 7 w okresie od 15 maja do 15 lipca w godzinach nocnych (od zachodu do wschodu słońca przy prędkości wiatru poniżej 6 m/s); przy większej sile wiatru lub intensywnych opadach deszczu nie ma konieczności wyłączenia turbin),
  - b) turbina numer 8, w okresie od 15 czerwca do 15 sierpnia, w godzinach nocnych (od zachodu do wschodu słońca przy prędkości wiatru poniżej 6 m/s); przy większej sile wiatru lub intensywnych opadach deszczu nie ma konieczności wyłączenia turbin),
  - c) turbina numer 11 w okresie od 15 kwietnia do 15 lipca w godzinach nocnych (od zachodu do wschodu słońca przy prędkości wiatru poniżej 6 m/s); przy większej sile wiatru lub intensywnych opadach deszczu nie ma konieczności wyłączenia turbin),
- 2) prace budowlane (wykopy pod fundamenty elektrowni, budowa dróg dojazdowych, itp.) rozpocząć przed 15 marca (przystąpienie do prac przed 15 marca uniemożliwi zakładanie gniazd ptakom, np. skowronkom, trznadel, pliszka żółta, przepiórka oraz pokląskwa, które gniazdują również na polach uprawnych i wyeliminuje ich nieumyślne niszczenie) lub po 15 sierpnia (po okresie lęgowym), a w tym terminie w przypadku potwierdzenia przez eksperta ornitologa braku lęgów (gniazd) chronionych gatunków ptaków na terenie inwestycji;
- 3) Przy rozplantowywaniu ziemi z wykopów nie zasypywać łąk, pastwisk, zbiorników wodnych i zadrzewień śródpolnych;
- 4) Obszary na terenie inwestycji, zidentyfikowane jako: ciek wodny, zbiornik wodny czy zabagnienie, należy traktować jako potencjalne miejsce rozrodu płazów i z tego względu postępować z nimi jak z siedliskiem chronionym;
- 5) W przypadku prowadzenia prac budowlanych w okresie rozrodu płazów, a w szczególności ich wiosennych i jesiennych migracji, zaleca się zapewnienie nadzoru herpetologicznego nad prowadzonymi pracami, tj.:
  - a) szczegółowe zidentyfikowanie szlaków migracji, a w przypadku, gdy prowadzą przez plac budowy – odpowiednie wygrodenie terenu, tj. powyżej 50cm wysokości i szerokości oczek maksymalnie 5 mm; ogrodzenie powinno być zakopane pod ziemią na głębokości 15-20cm, by zapewnić szczelność przed podkopaniem oraz mieć daszek (pozbawiony ostrych krawędzi) o szerokości 10cm, czyli odgięcie górnej krawędzi na zewnątrz pod kątem 45-90°,
  - b) wyłapanie płazów, których migracja byłaby niemożliwa z powodu ulokowania placu budowy pomiędzy miejscami hibernacji, a siedliskami rozrodu i przenoszenie ich do odpowiednich siedlisk;
- 6) Prace związane z usuwaniem drzew i krzewów (jeśli są konieczne) należy wykonać poza sezonem lęgowym ptaków czyli z wyłączeniem okresu od 15.03 do 15.08. Dopuszczalne jest usuwanie pojedynczych drzew i krzewów w ww. terminie oraz w innych okresach, pod warunkiem stwierdzenia przez ornitologa, że nie ma na nich

- lęgów ptasich. Przeznaczone do wycięcia drzewa należy zbadać pod kątem wystąpienia chronionych organizmów, np. porostów, chrząszczy i nietoperzy;
- 7) Podczas budowy oraz likwidacji, drzewa znajdujące się w zasięgu znaczącego oddziaływania zabezpieczyć przed uszkodzeniami mechanicznymi pni (np. matami lub odeskowaniem), zaś krzewy wygradzić;
  - 8) Po realizacji przedsięwzięcia, teren na którym Inwestor planuje zrealizować zamierzenie przywrócić do stanu pierwotnego i nadal użytkować rolniczo. Nie zmieniać jego struktury użytkowania, a w szczególności:
    - a) w strefie 200 m od elektrowni wiatrowych nie wprowadzać zadrzewień i zakrzewień oraz nie budować płotów;
    - b) nie obsadzać krzewami i drzewami dróg dojazdowych do elektrowni ani terenów znajdujących się w zasięgu oddziaływania siłowni,
    - c) nie tworzyć nowych liniowych elementów krajobrazu, jak np. płoty,
    - d) nie tworzyć oczek wodnych i stawów na przedmiotowym terenie otaczającym elektrownie (w odległości 200 m);
  - 9) w celu ograniczenia liczby dużych gatunków ptaków (np. gęsi i żurawi) zatrzymujących się podczas migracji, należy w obrębie działek, na których będą stać elektrownie wiatrowe, wyeliminować uprawy kukurydzy, które stanowią atrakcyjną bazę pokarmową dla tych gatunków w czasie wędrówek;
  - 10) W bezpośrednim sąsiedztwie wież (na terenie, do którego Inwestor posiada tytuł prawny) należy unikać upraw zbożowych, ziemniaków i buraków, preferując zasiewy rzepaku i uprawy polowe warzyw, w celu zagrożenia kolizji z konstrukcjami elektrowni, gatunków ptaków związanych z agrocenozami, w tym: kuropatwy, przepiórki, skowronka, pliszki żółtej i trznadla;
  - 11) Przez cały okres funkcjonowania elektrowni od maja do września wykaszać roślinność (w tym siewki drzew i krzewów) rosnącą wzdłuż dróg technologicznych, na placach manewrowych oraz bezpośrednio pod elektrowniami wiatrowymi, z częstotliwością uniemożliwiającą zakwitnięcie roślin, w celu zminimalizowania przyciągania przez analizowany teren owadów, które stanowią mogą bazę pokarmową ptaków i nietoperzy;
  - 12) Wszelkie potrzeby sanitarne ekipy prowadzącej budowę zabezpieczyć w przenośnych urządzeniach sanitarnych lub na terenie bazy ekipy budowlanej; opróżnienie ścieków sanitarnych powstających w trakcie budowy zlecić specjalistycznej firmie;
  - 13) Na etapie budowy i eksploatacji, wszelkie prace organizować w taki sposób, aby powodować jak najmniejszą uciążliwość akustyczną, tj.:
    - a) zaplanować odpowiedni dobór maszyn budowlanych (emitujących możliwie niski poziom hałasu);
    - b) stosować sprzęt w dobrym stanie technicznym zgodnie z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla urządzeń używanych na zewnątrz pomieszczeń w zakresie emisji hałasu do środowiska (Dz. U. z 2005 r. Nr. 263, poz. 2202 ze zm.);
    - c) przestrzegać zasady wyłączania silników w czasie przerw w pracy;
    - d) maksymalnie ograniczyć czas budowy poszczególnych etapów, poprzez odpowiednie zaplanowanie procesu budowlanego;
    - e) ograniczyć liczbę przejazdów ciężkiego sprzętu w rejonach szczególnie wrażliwych,
    - f) prace realizacyjne prowadzić w porze dnia (od 6⁰⁰ do 22⁰⁰),

II. W dokumentacji niezbędnej do wydania decyzji o pozwoleniu na budowę należy uwzględnić następujące wymagania dotyczące ochrony środowiska:

- 1) zaprojektować turbiny wyposażone w system uszczelnień oleju, zabezpieczający wody powierzchniowe i podziemne przed ewentualnym wyciekami tych substancji do gruntu;
- 2) elektrownie pomalować matowymi farbami, w celu eliminacji powstania refleksów świetlnych;
- 3) zastosować dzienne oznaczenia przeszkodowe, tj. pomalować łopaty śmigła na kolor czerwony lub oznakować czerwonymi paskami prostopadłymi do długiej osi łopaty oraz należy wyposażyć turbiny w obrysowe światła pulsacyjne w kolorze czerwonym;
- 4) nie stosować światła białego i migającego do oświetlenia turbin;
- 5) zastosować turbiny wiatrowe o równoważnym maksymalnym poziomie mocy akustycznej:

Numer turbiny	Poziom dopuszczalny w porze dnia	Poziom dopuszczalny w porze nocy
WTG 1	107,5 dB	104,5 dB
WTG 2	107,5 dB	107,5 dB
WTG 3	107,5 dB	106,5 dB
WTG 4	107,5 dB	107,5 dB
WTG 5	107,5 dB	107,0 dB
WTG 6	107,5 dB	107,5 dB
WTG 7	107,5 dB	106,5 dB
WTG 8	107,5 dB	107,0 dB
WTG 9	107,5 dB	106,0 dB
WTG 10	107,5 dB	104,5 dB
WTG 11	107,5 dB	105,0 dB
WTG 12	107,5 dB	105,0 dB

- 6) W przypadku realizacji:
  - a) turbiny wiatrowej na działce o nr 120/5 w obrębie Szczuplinki, która nie stanowi przedmiotu inwestycji, moc akustyczną dla elektrowni wiatrowej WTG11 ograniczyć w porze nocnej do poziomu maksymalnego 101 dB(A);
  - b) obydwu lub jednej z turbin wiatrowych na działkach: 160/1 i 149/2 obręb ewidencyjny Blizno, które nie stanowią przedmiotu inwestycji, moc akustyczną dla elektrowni wiatrowych WTG 3 oraz WTG 4 ograniczyć w porze nocnej do poziomu maksymalnego do 105,5 dB(A) dla WTG3 i 105 dB(A) dla WTG 4.

- 7) Zlokalizować wieżę elektrowni wiatrowej nr WTG 1 położoną najbliżej terenów powiatu brodnickiego w odległości nie mniej niż 475m od najbliższej zabudowy mieszkaniowej.
- 8) Zlokalizować wieżę elektrowni wiatrowych tworzących przedmiotowe przedsięwzięcie w odległości 500m (+/-10%) od zabudowań przeznaczonych na stały pobyt ludzi z zachowaniem odległości, o której mowa w warunku II.7 w odniesieniu do turbiny WTG 1.
- 9) Elektroenergetyczną stację transformatorową (GPO) zlokalizować w odległości nie mniejszej niż 50 metrów od istniejącej zabudowy mieszkaniowej.

III. Stwierdzam konieczność zapobiegania, ograniczania oraz monitorowania oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w następującym zakresie:

- 1) wykonać porealizacyjny monitoring chiropterologiczny, który powinien być prowadzony przez co najmniej 3 lata, w trakcie pierwszych 5 lat funkcjonowania elektrowni wiatrowych, a jego wyniki monitoringu należy dostarczyć w wersji drukowanej i elektronicznej: wójtowi gminy Książki i Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, niezwłocznie po każdym roku przeprowadzonych badań, do 30 dni od ich zakończenia. Cennymi publikacjami przy jego wykonaniu są: opracowanie Polskiego Stowarzyszenia Energetyki Wiatrowej „Tymczasowe wytyczne dotyczące oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na nietoperze (na rok 2009, wersja II)” oraz A. Kepel, M. Ciechanowski, R. Jaros „Wytyczne dotyczące oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na nietoperze” – projekt GDOŚ, Warszawa 2011. Monitoring powinien obejmować:
  - a) badanie śmiertelności nietoperzy;
  - b) badania aktywności nietoperzy na terenie przedmiotowych elektrowni wiatrowych;
  - c) ocenę skuteczności zastosowanych metod minimalizacji zagrożenia kolizjami nietoperzy z elektrowniami.
- 2) wykonać i przedstawić porealizacyjny monitoring ornitologiczny, który powinien obejmować cykl roczny i stanowić replikę badań przedrealizacyjnych. Cennymi publikacjami przy jego wykonaniu są: opracowanie Polskiego Stowarzyszenia Energetyki Wiatrowej „Wytyczne w zakresie oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na ptaki”, Szczecin 2008 r. oraz P. Chylarecki, K. Kajzer, M. Polakowski, D. Wysocki, P. Tryjanowski, A. Wuczyński „Wytyczne dotyczące oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na ptaki” – projekt GDOŚ, Warszawa 2011. Realizację monitoringu należy wykonać w ciągu 5 lat po oddaniu siłowni do eksploatacji, w wybranych przez eksperta – ornitologa 3 latach, a jego wyniki i wnioski należy dostarczyć w wersji drukowanej i elektronicznej: wójtowi gminy Książki i Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, niezwłocznie po każdym roku przeprowadzonych badań w ciągu 2 miesięcy od ich zakończenia. Monitoring powinien obejmować:
  - a) obserwacje przebiegu przelotu i reakcje ptaków na obecność elektrowni wiatrowych (szczególnie w okresie wędrówki wiosennej i jesiennej);
  - b) ocenę wpływu i eksploatacji elektrowni na warunki bytowania ptaków terenu inwestycji i sąsiadujących;
  - c) oszacowanie śmiertelności ptaków w wyniku kolizji z turbinami wiatrowymi;
  - d) ocenę skuteczności zastosowanych metod minimalizacji prawdopodobieństwa kolizji ptaków z elektrowniami wiatrowymi.

- 3) W przypadku wykonania działalności pogarszającej stan środowiska, zostaną podjęte odpowiednie decyzje nakazujące wstrzymanie takiej działalności do czasu zainstalowania urządzeń lub wykonania innych czynności zabezpieczających środowisko, takich jak:
  - zmiana oznakowania elektrowni, przy zachowaniu zgodności z przepisami odrębnymi;
  - okresowe wyłączenia turbin wiatrowych (w określonych miesiącach, porach roku itp.);
  - trwałe wyłączenie siłowni z eksploatacji.
- 4) Prowadzić obserwacje zacienienia poprzez bezpośredni pomiar nasłonecznienia i w przypadku przekroczeń wprowadzić działania minimalizujące, np. nasadzenie zieleni izolacyjnej na koszt Inwestora,
- 5) Prowadzić obserwacje zjawiska oblodzenia łopat za pomocą systemu umieszczonego na bądź w turbinie, który w przypadku wystąpienia zjawiska oblodzenia spowoduje zatrzymanie pracy turbin.

IV. Nie stwierdzam konieczności utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania

Większość przedsięwzięcia (elektrownie wiatrowe, drogi dojazdowe, place manewrowe, podziemna linia energetyczna) nie należy do kategorii inwestycji, o których mowa w Prawie Ochrony Środowiska, dla których istnieje możliwość utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania. Jedynym elementem planowanej inwestycji, dla którego, zgodnie z art. 135 ust. 1 ustawy Prawo Ochrony Środowiska możliwe jest ustalenie obszaru ograniczonego użytkowania jest stacja elektroenergetyczna. Z uwagi na fakt, iż przewidziane oddziaływanie ww. stacji ograniczy się do terenu, na którym będzie posadowiony obiekt, nie przewiduje się możliwości, aby poza terenem instalacji zostały przekroczone standardy jakości środowiska.

Zgodnie z informacjami zawartymi w raporcie funkcjonowanie planowanej inwestycji oraz jej eksploatacja nie będzie powodowała przekroczeń określonych w przepisach standardów jakości środowiska.

V. Nie nakładam obowiązku:

- 1) przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko w ramach postępowania w sprawie wydania pozwolenia na budowę.
Planowane przedsięwzięcie zostało określone z dużą precyzją w zakresie parametrów technicznych istotnych z punktu widzenia intensywności oddziaływania na środowisko. W ramach prowadzonego postępowania została określona możliwość występowania oddziaływań skumulowanych z istniejącymi i planowanymi przedsięwzięciami, jak również wpływ na poszczególne elementy środowiska, a także zdrowie i warunki życia ludzi, dobra materialne i zabytki. Zachowanie parametrów inwestycji oraz warunków określonych w niniejszej decyzji jest wystarczające i nie stwarza konieczności wykonania ponownej oceny oddziaływania na środowisko.
- 2) przeprowadzenia postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko.
Biorąc pod uwagę lokalny zasięg oddziaływania planowanej inwestycji oraz lokalizację z dala od najbliższej granicy państwowej nie przewiduje się wystąpienia oddziaływania transgranicznego.

VI. Nakładam obowiązek przedstawienia analizy porealizacyjnej w zakresie:

- 1) ochrony zabudowy chronionej przed hałasem w porze dnia i nocy.
- a) Analizę należy wykonać po upływie miesiąca od oddania obiektów do użytkowania. Przed wykonaniem pomiarów, należy dokonać ponownej identyfikacji terenów chronionych przed hałasem, w celu ustalenia aktualnego stanu zagospodarowania terenu w sąsiedztwie przedmiotowej inwestycji oraz ewentualnej weryfikacji punktów pomiarowych. Badania należy wykonać według metodyk i wymagań określonych w przepisach wydanych na podstawie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska. Uzyskane wyniki należy przedstawić: wójtowi gminy Książki, Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Wąbrzeźnie, Brodnicy i Grudziądzu oraz Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, celem weryfikacji przyjętej w raporcie koncepcji technologicznej.
- b) Wykonać badania w porze dnia i nocy po 1 roku funkcjonowania i po 2 latach w miejscach objętych ochroną akustyczną i godzinach wskazanych przez mieszkańców, których domostwa zlokalizowane się w odległości do 500m od fundamentów elektrowni oraz przedstawienie analiz z wykonanych badań Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Grudziądzu, Wójtowi Gminy Książki, Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, Wojewódzkiemu Inspektoratowi Ochrony Środowiska w Bydgoszczy. Dla badań wykonanych po 1 roku funkcjonowania farmy analiza powinna być dostarczona do ww. organów w terminie 17 miesięcy od oddania przedsięwzięcia do użytkowania zaś dla badań przeprowadzonych po 2 latach funkcjonowania farmy analiza powinna być dostarczona do ww. organów w terminie 29 miesięcy od oddania przedsięwzięcia do użytkowania.

UZASADNIENIE

1. W dniu 10.07.2013 r. do tut. organu wpłynął wniosek z dnia 04.07.2013 r. spółki GB Książki 405 Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, reprezentowanej przez prokurenta Pana Jean-Claude Moustacakis o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięcia pn.: „Budowa farmy wiatrowej Książki wraz z infrastrukturą towarzyszącą w gminie Książki”.

Do wniosku dołączono trzy egzemplarze karty informacyjnej przedsięwzięcia wraz z jej zapisem na elektronicznym nośniku danych, potwierdzoną przez właściwy organ kopię mapy ewidencyjnej obejmującej przewidywany teren, na którym realizowane będzie przedsięwzięcie oraz obejmującej obszar, na który będzie oddziaływać przedsięwzięcie, potwierdzenie uiszczenia opłaty skarbowej oraz odpis z krajowego rejestru sądowego.

Zgodnie z art. 73 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 ze zm.), postępowanie w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wszczyna się na wniosek podmiotu planującego podjęcie realizacji przedsięwzięcia. Planowane przedsięwzięcie należy do kategorii przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, o których mowa w art. 59 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...), tj. przedsięwzięcie, dla którego może być wymagane przeprowadzenie oceny oddziaływania na

środowisko, które zostało wymienione w §3 ust.1 pkt 6b oraz §3 ust.1 pkt 7 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. Nr 213 poz. 1397 z późn. zm.) tj.: „instalacje wykorzystujące do wytwarzania energii elektrycznej energię wiatru inne niż wymienione w §2 ust. 1 pkt 5 (...) o całkowitej wysokości nie niższej niż 30m”.

W przedmiotowym przypadku, zgodnie z art. 72 ust. 1 pkt1. ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...), wydanie Decyzji Środowiskowej nastąpi przed uzyskaniem decyzji o pozwoleniu na budowę. Z przekazanej dokumentacji wynika, że planowane przedsięwzięcie nie będzie realizowane na terenie zamkniętym. Planowana inwestycja położona jest na terenie gminy Książki (przeważająca jej część rozumiana zarówno jako powierzchnia działek objętych wnioskiem, jak również ilość planowanej do budowy infrastruktury, w tym wszystkie dwanaście projektowanych elektrowni wiatrowych), natomiast infrastruktura towarzysząca planowana jest również na terenie gminy Świecie nad Osą oraz Wąbrzeźno. Tym samym, zgodnie z brzmieniem art. 75 ust. 4 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...), tj.: „W przypadku przedsięwzięcia, wykraczającego poza obszar jednej gminy decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach wydaje wójt, burmistrz, prezydent miasta, na którego obszarze właściwości znajduje się największa część terenu, na którym ma być realizowane to przedsięwzięcie, w porozumieniu z zainteresowanymi wójtami, burmistrzami, prezydentami miast”, w przedmiotowej sprawie organem właściwym do wydania decyzji środowiskowej jest tutaj. Organ, natomiast decyzja powinna być wydana w porozumieniu z Wójtem Gminy Świecie nad Osą oraz Wójtem Gminy Wąbrzeźno.

W toku postępowania po przeanalizowaniu złożonego wniosku, tutaj. Organ ustalił na podstawie dostarczonych map ewidencyjnych, wypisów z ewidencji gruntów oraz zasięgu oddziaływań, że liczba stron przekracza 20. Tym samym, zgodnie z art. 74 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...), zastosowano przepisy art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2013r. poz. 267).

Obwieszczeniem Wójta Gminy Książki z dnia 15.07.2013r. (znak: RG.6220.6.2.2013), poinformowano strony o wszczęciu postępowania w sprawie wydania decyzji środowiskowej oraz o wystąpieniu do właściwych organów o wydanie opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i ewentualnego sporządzenia raportu oraz poinformowano o miejscu, w którym możliwe jest zapoznanie się z aktami sprawy.

Przedmiotowe obwieszczenie zostało zamieszczone w dniu 16.07.2013r. na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Książki (www.gminaksiazki.bip.net.pl), a także wywieszono na tablicach ogłoszeń:

- w siedzibie Urzędu Gminy Książki w okresie 16.07.2013 – 02.08.2013,
- w m. Blizienko w okresie 17.07.2013 – 31.07.2013,
- w m. Blizno w okresie 17.07.2013 – 31.07.2013,
- w m. Książki w okresie 17.07.2013 – 31.07.2013,
- w m. Łopatki w okresie 17.07.2013 – 31.07.2013,
- w m. Szczuplinki w okresie 17.07.2013 – 31.07.2013,
- w m. Zaskocz w okresie 18.07.2013 – 01.08.2013,
- w siedzibie Urzędu Gminy Świecie nad Osą w okresie 18.07.2013 – 01.08.2013,
- w m. Białobłoty w okresie 19.07.2013 – 05.08.2013,
- w siedzibie Urzędu Wąbrzeźno w okresie 17.07.2013 – 31.07.2013,
- w m. Jarantowice w okresie 17.07.2013 – 31.07.2013,
- w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy Radzyń Chełmiński w okresie 18.07.2013 – 20.08.2013,

- w m. Mazanki w okresie 19.07.2013 – 20.08.2013,
- w m. Gołębiewo w okresie 19.07.2013 – 20.08.2013,
- w m. Rywałd w okresie 11.06.2014 – 26.06.2014 (obwieszczenie znak: RG.6220.6.23.2013.2014 z dnia 11.06.2014),
- w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie w okresie 18.07.2013 – 05.08.2013,
- w m. Budziszewo w okresie 19.07.2013 – 05.08.2013.

Zgodnie z art. 21 ust. 2 pkt 9 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...)*, dane o złożonym wniosku o wydanie Decyzji Środowiskowej zostały umieszczone w publicznie dostępnym wykazie danych prowadzonym przez tut. organ.

2. Zgodnie z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...)* oraz w oparciu o §3 ust.1 pkt 6b i §3 ust.1 pkt 7 Rozporządzenia tut. Organ wystąpił pismem z dnia 15.07.2013 r. do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy (RG.6220.6.3.2013), Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Brodnicy (RG.6220.6.6.2013), Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Grudziądzu (RG.6220.6.5.2013) oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Wąbrzeźnie (RG.6220.6.4.2013) o wyrażenie opinii, co do konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i ewentualnego zakresu raportu o oddziaływania na środowisko, o czym tut. Organ poinformował Strony w obwieszczeniach z dnia 15.07.2013 (znak: RG.6220.6.2.2013) oraz z dnia 11.06.2014 (znak: RG.6220.6.23.2013.2014).

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Wąbrzeźnie opinią z dnia 25.07.2013 r. (N.NZ-400-6-11/55/2013), Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Grudziądzu opinią z dnia 24.07.2013 r. (N.NZ-423/22/13) oraz Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy opinią z dnia 24.07.2013 r. (N.NZ-42-J-241/4220/13) wyrazili konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, wskazując, iż zakres Raportu powinien obejmować elementy wynikające z art. 66 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...)*. Ponadto Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy postanowieniem z dnia 31.07.2013 r. (WOO.4240.605.2013.PM) wyraził opinię, że dla przedmiotowego przedsięwzięcia istnieje konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i ustalił szczegółowy zakres raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko zgodnie z art. 66 ust. 1 pkt 1-9 i 11-20 oraz ust. 6 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...)*, który powinien obejmować:

- 1) opis analizowanych wariantów, w tym analizę wariantu lokalizacyjnego zwiększającego odległość zamierzenia od najbliższej zabudowy mieszkaniowej;
- 2) analizę akustyczną przeprowadzoną w rejonie pobliskiej zabudowy chronionej akustycznie, dla pory dnia i nocy z uwzględnieniem wszystkich źródeł hałasu z podaniem danych wejściowych i obliczeń w formie tabelarycznej i graficznej oraz rozwiązań chroniących środowisko wraz z podaniem informacji, czy w skład przedmiotowego zamierzenia będą wchodzić wyłącznie fabrycznie nowe turbiny;
- 3) opis aktualnego stanu klimatu akustycznego;
- 4) skumulowane oddziaływania planowanej inwestycji na klimat akustyczny z uwzględnieniem istniejących, projektowanych i planowanych przedsięwzięć w sąsiedztwie przedmiotowego obszaru;
- 5) informację od właściwego miejscowo organu odnośnie najbliższej zlokalizowanych turbin wiatrowych, zarówno istniejących, jak i planowanych;

- 6) przedstawienie zagospodarowania terenów sąsiednich oraz odległości od najbliższej zabudowy mieszkaniowej z zaznaczeniem na mapie;
- 7) opinię właściwego miejscowego organu w sprawie identyfikacji obszarów chronionych przed hałasem; na podstawie art. 115 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 z późn. zm.), ze względu na brak miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, należy dokonać oceny, czy tereny położone w strefie oddziaływania należą do rodzajów terenów, o których mowa w art. 113 ust. 2 pkt 1 tej ustawy;
- 8) opis możliwych konfliktów społecznych;
- 9) szczegółowy opis sposobów gromadzenia i magazynowania poszczególnych rodzajów odpadów, w szczególności odpadów niebezpiecznych oraz podanie szacowanych ilości i rodzajów (wg. katalogu) odpadów i opisu dalszego postępowania z nimi z uwzględnieniem ich transportu, odzysku lub unieszkodliwiania, na etapie realizacji, eksploatacji i likwidacji inwestycji;
- 10) opis środowiska przyrodniczego terenu inwestycji i obszarów w jej sąsiedztwie;
- 11) opis i rozmieszczenie (załącznik graficzny – mapa) siedlisk przyrodniczych wykorzystywanych przez ptaki i nietoperze (miejsca lęgowe, żerowiska, noclegowiska itp.) występujących na terenie inwestycji oraz w jej sąsiedztwie;
- 12) dane pochodzące z rocznego ornitologicznego monitoringu przedrealizacyjnego; raport z monitoringu powinien zawierać ilościową charakterystykę wykorzystania przedmiotowego obszaru przez ptaki w cyklu rocznym oraz prognozę oddziaływania elektrowni wiatrowych na populacje ptaków, w tym szczególnie oszacowanie prawdopodobieństwa wystąpienia i rozmiarów ewentualnych kolizji ptaków z turbinami oraz przewidywany spadek zagęszczeń dowolnego gatunku w wyniku odstraszącego działania całej farmy;

Zgodnie z wyżej przywołaną opinią Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, podstawowe parametry oceniane w trakcie badań obejmować powinny:

- a) skład gatunkowy i liczebność awifauny w cyklu rocznym;
- b) liczebność gatunków kluczowych;
- c) zagęszczenie, tj. liczebność na jednostkę powierzchni (km transektu lub km²) wszystkich gatunków ptaków w głównych okresach roku;
- d) oszacowanie śmiertelności ptaków w kolizji z turbinami funkcjonującymi w promieniu 500 m od planowanej inwestycji;
- e) ocenę skuteczności zastosowanych metod minimalizacji zagrożenia kolizjami ptaków z ww. funkcjonującymi siłowniami;
- f) natężenie i sposób wykorzystanie przestrzeni powietrznej w rejonie planowanej farmy wiatrowej przez ptaki, w szczególności:
  - drapieżniki i inne gatunki o dużych rozmiarach ciała,
  - migranty długodystansowe,
  - ptaki towarzyszące lokalne koncentracje żerowiskowe i noclegowiskowe;
- 13) informacje dotyczące wykorzystywania przedmiotowego terenu przez nietoperze. Raport z rocznego monitoringu chiropterologicznego powinien zawierać prognozę oddziaływania planowanych elektrowni na nietoperze opartą o dane pochodzące z inwentaryzacji terenowej nietoperzy:
  - a) skład gatunkowy i liczebność nietoperzy występujących na analizowanym obszarze oraz w jego sąsiedztwie (nasłuchami należy objąć zarówno obszar planowanej inwestycji, jak i fragmenty wybranych siedlisk w strefie do ok. 1 km od granic tego obszaru, które w ocenie

- chiropterologicznej mogą mieć szczególne znaczenie dla nietoperzy, w tym wpływać na aktywność na obszarze inwestycji np. potencjalne żerowiska czy skupiska schronień;
- b) indeksy aktywności nietoperzy dla wyznaczonych punktów i funkcjonalnych odcinków transektów oraz ich analizę;
  - c) analizę potencjalnego wpływu na nietoperze etapów budowy, funkcjonowania i likwidacji inwestycji;
    - 14) opis szaty roślinnej terenu inwestycji, biorąc pod uwagę obszar zajęty przez stopy elektrowni, drogi dojazdowe, place manewrowe itd.;
    - 15) analizę skumulowanych oddziaływań ww. inwestycji z istniejącymi, projektowanymi i planowanymi przedsięwzięciami w sąsiedztwie przedmiotowego obszaru, biorąc pod uwagę również napowietrzne linie elektroenergetyczne. Zakres przestrzenny lokalizacji, których oddziaływania należy uwzględniać w ocenie wpływów skumulowanych powinien być dostosowany do ekologii lokalnie występujących gatunków zwierząt np. w przypadku dużych ptaków lęgowych oraz koncentracji żerowiskowych ptaków wędrownych (gęsi, żurawie), w ocenach skumulowanych należy uwzględnić wszystkie farmy w promieniu odpowiednio 5 oraz 20 km;
    - 16) planowane działania minimalizujące i kompensujące negatywne oddziaływanie inwestycji na środowisko, w tym na ptaki i nietoperze;
    - 17) dokładny harmonogram prac (tj. daty prowadzenia badań oraz terminy realizacji poszczególnych elementów inwestycji);
    - 18) wpływ zamierzenia inwestycyjnego na krajobraz;
    - 19) wpływ drgań generowanych przez wiatrak na florę i faunę w strefie ich oddziaływania, a także na proces wyjaławiania gleb.

Odnosząc się do obowiązku wykonania przedrealizacyjnego monitoringu ornitologicznego i raportu oddziaływania na środowisko Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy wskazał na publikację Polskiego Stowarzyszenia Energetyki Wiatrowej pt.: „Wytyczne w zakresie oceny oddziaływania elektrowni na ptaki” Szczecin 2008 oraz na „Tymczasowe wytyczne dotyczące oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na nietoperze” (wersja II, 2009 r.).

Tut. organ biorąc pod uwagę powyższe opinie w dniu 12.08.2013 r. wydał postanowienie (RG.6220.6.7.2013) w sprawie obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i jednocześnie ustalił zakres raportu zgodny ze zgłoszonymi opiniami. Na owe postanowienie w ustawowym terminie nie wpłynęło zażalenie.

Obwieszczeniem z dnia 12.08.2013 r. (znak: RG.6220.6.8.2013) tut. organ poinformował strony o wydaniu postanowienia w sprawie obowiązku przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko oraz konieczności sporządzenia raportu. Przedmiotowe obwieszczenie zostało zamieszczone w dniu 12.08.2013 r. na stronie BIP, a także wywieszono na tablicach ogłoszeń:

- w siedzibie Urzędu Gminy Książki w okresie 12.08.2013 – 27.08.2013,
- w m. Blizienko w okresie 14.08.2013 – 29.08.2013,
- w m. Blizno w okresie 14.08.2013 – 29.08.2013,
- w m. Książki w okresie 14.08.2013 – 29.08.2013,
- w m. Łopatki w okresie 14.08.2013 – 29.08.2013
- w m. Szczuplinki w okresie 13.08.2013 – 28.08.2013,
- w m. Zaskocz w okresie 13.08.2013 – 28.08.2013,
- w siedzibie Urzędu Gminy Świecie nad Osą w okresie 14.08.2013 – 29.08.2013,
- w m. Białołoty w okresie 15.08.2013 – 30.08.2013,
- w siedzibie Urzędu Wąbrzeźno w okresie 14.08.2013 – 28.08.2013,
- w m. Jarantowice w okresie 14.08.2013 – 28.08.2013,

- w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy Radzyń Chełmiński w okresie 14.08.2013 – 29.08.2013,
- w m. Mazanki w okresie 15.08.2013 – 30.08.2013,
- w m. Gołębiewo w okresie 15.08.2013 – 30.08.2013,
- w m. Rywałd w okresie 11.06.2014 – 26.06.2014 (obwieszczenie znak: RG.6220.6.23.2013.2014 z dnia 11.06.2014),
- w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie w okresie 14.08.2013 – 29.08.2013,
  - w m. Budziszewo w okresie 15.08.2013 – 30.08.2013.

3. Postanowieniem z dnia 04.10.2013 r. (znak: RG.6220.6.9.2013) tut. Organ zawiesił przedmiotowe postępowanie administracyjne do momentu przedłożenia przez Wnioskodawcę raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko. Jednocześnie obwieszczeniem z 04.10.2013 r. (znak: RG.6220.6.10.2013) poinformował strony o wydaniu w/w postanowienia poprzez zamieszczenie w dniu 07.10.2013 r. na stronie BIP, a także wywieszenie na tablicach ogłoszeń:

- w siedzibie Urzędu Gminy Książki w okresie 04.10.2013 – 21.10.2013,
- w m. Blizienko w okresie 08.10.2013 – 23.10.2013,
- w m. Blizno w okresie 08.10.2013 – 23.10.2013,
- w m. Książki w okresie 08.10.2013 – 23.10.2013,
- w m. Łopatki w okresie 08.10.2013 – 23.10.2013,
- w m. Szczuplinki w okresie 08.10.2013 – 23.10.2013,
- w m. Zaskocz w okresie 10.10.2013 – 25.10.2013,
- w siedzibie Urzędu Gminy Świecie nad Osą w okresie 10.10.2013 – 25.10.2013,
- w m. Białobłoty w okresie 11.10.2013 – 26.10.2013,
- w siedzibie Urzędu Wąbrzeźno w okresie 09.10.2013 – 23.10.2013,
- w m. Jarantowice w okresie 09.10.2013 – 23.10.2013,
- w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy Radzyń Chełmiński w okresie 10.10.2013 – 14.11.2013,
- w m. Mazanki w okresie 11.10.2013 – 26.10.2013,
- w m. Gołębiewo w okresie 11.10.2013 – 26.10.2013,
- w m. Rywałd w okresie 11.06.2014 – 26.06.2014 (obwieszczenie znak: RG.6220.6.23.2013.2014 z dnia 11.06.2014),
- w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie w okresie 10.10.2013 – 29.10.2013,
  - w m. Budziszewo w okresie 11.10.2013 – 26.10.2013.

4. Pismem z dnia 07.02.2014 r. (data wpływu: 10.02.2014 r.) Inwestor przedłożył cztery egzemplarze Raportu wraz z ich zapisem na informatycznym nośniku danych oraz wypisy z rejestru gruntów. W związku z powyższym tut. Organ wydał postanowienie z dnia 11.02.2014 r. (znak: RG.6220.6.12.2013.2014) o podjęciu przedmiotowego postępowania. Następnie obwieszczeniem z dnia 11.02.2014 r. (znak: RG.6220.6.17.2013.2014) poinformował o tym fakcie strony, a także o: wystąpieniu do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Wąbrzeźnie, Grudziądzu i Brodnicy z wnioskiem o wyrażenie opinii oraz do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z wnioskiem o uzgodnienie warunków realizacji przedsięwzięcia oraz poinformował o przysługującym uprawnieniu do czynnego udziału w każdym stadium postępowania administracyjnego. Przedmiotowe obwieszczenie zostało w dniu 11.02.2014 umieszczone na stronie BIP urzędu gminy Książki, a także wywieszono na tablicach ogłoszeń:

- w siedzibie Urzędu Gminy Książki w okresie 11.02.2014 – 19.03.2014,
- w m. Blizienko w okresie 12.02.2014 – 06.03.2014,
- w m. Blizno w okresie 12.02.2014 – 06.03.2014,
- w m. Książki w okresie 12.02.2014 – 06.03.2014,
- w m. Łopatki w okresie 11.02.2014 – 06.03.2014,
- w m. Szczuplinki w okresie 12.02.2014 – 13.03.2014,
- w m. Zaskocz w okresie 14.02.2014 – 06.03.2014,
- w siedzibie Urzędu Gminy Świecie nad Osą w okresie 14.02.2014 – 07.03.2014,
- w m. Białobłoty w okresie 14.02.2014 – 07.03.2014,
- w siedzibie Urzędu Wąbrzeźno w okresie 13.02.2014 – 28.02.2014,
- w m. Jarantowice w okresie 13.02.2014 – 28.02.2014,
- w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy Radzyń Chełmiński w okresie 14.02.2014 – 20.03.2014,
- w m. Mazanki w okresie 19.02.2014 – 13.03.2014,
- w m. Gołębiewo w okresie 18.02.2013 – 13.03.2013,
- w m. Rywałd w okresie 11.06.2014 – 26.06.2014 (obwieszczenie znak: RG.6220.6.23.2013.2014 z dnia 11.06.2014),
- w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie w okresie 17.02.2014 – 04.03.2014,
  - w m. Budziszewo w okresie 19.02.2014 – 07.03.2014.

5. Zgodnie z art. 77 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...), jeżeli jest przeprowadzana ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach organ właściwy do wydania tej decyzji: 1) uzgadnia warunki realizacji przedsięwzięcia z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska, 2) zasięga opinii organy państwowego powiatowego inspektora sanitarnego. W związku z powyższym, tut. organ pismem z dnia 11.02.2014 r. wystąpił do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy o wydanie uzgodnienia (znak: RG.6220.6.13.2013.2014), do Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Wąbrzeźnie (znak: RG.6220.6.14.2013.2014), do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Brodnicy (znak: RG.6220.6.16.2013.2014) oraz do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Grudziądzu (znak: RG.6220.8.15.2013.2014) o wyrażenie opinii, przesyłając ww. organom kopie wniosku, raport o oddziaływaniu na środowisko oraz informację o braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na terenie lokalizacji inwestycji.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Wąbrzeźnie w piśmie z dnia 21.02.2014 r. (znak: N.NZ-400-6-2/6/2014) nie zgłosił warunków do decyzji środowiskowej, gdyż analizując przedłożone materiały ustalił, że planowane przedsięwzięcie nie spowoduje zagrożenia dla środowiska i zdrowia ludzi w stopniu wymagającym stawiania szczególnych warunków do decyzji środowiskowej.

Natomiast Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy po zapoznaniu się z przedłożonymi dokumentami, pismem z dnia 27.02.2014 r. (N.NZ-42-J-54/1049/14) wyraził opinię, że decyzja środowiskowa powinna zawierać następujące warunki:

- Inwestor winien, w terminie nie dłuższym niż dwa miesiące od uruchomienia turbin wiatrowych, wykonać kontrolne pomiary poziomu hałasu na najbliższych terenach objętych ochroną akustyczną. W przypadku przekroczenia dopuszczalnych norm dokonać niezbędnych korekt nastawu turbin.

- Parametry turbiny wiatrowej nr 4 (wysokość wieży, moc nominalna) należy dobrać w taki sposób, aby maksymalna moc akustyczna niezależnie od pory dnia i nocy w oddziaływaniu skumulowanym z planowanymi turbinami Topaz i Szmaragd nie powodowała przekroczeń poziomów dopuszczalnych hałasu na najbliższej zabudowie mieszkaniowej bez konieczności korekt nastawu turbin.
- Uciążliwość inwestycji nie może powodować konfliktów społecznych oraz naruszać interesów osób trzecich.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy uznał, że planowana budowa elektrowni wiatrowych ze względu na zdrowie ludzi i ochronę środowiska może być zrealizowana przy spełnieniu powyższych warunków. Państwowy Inspektor Sanitarny w Grudziądzu w ustawowo przewidzianym okresie nie zajął stanowiska.

Ponadto, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy pismem z dnia 11.03.2014 r. (znak: WOO.4242.25.2014.JM) działając na podstawie art. 50 §1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego wezwał Wnioskodawcę do przekazania następujących informacji dotyczących przedsięwzięcia:

- 1) przeprowadzenia analizy akustycznej przyjmując współczynnik gruntu „G” na poziomie „0”, tj. jak dla gruntu twardego;
- 2) ponownego przeanalizowania posiadanych przez Inwestora pism odnośnie identyfikacji terenów chronionych akustycznie, pod kątem możliwości dokonania weryfikacji w zakresie przyjęcia odpowiedniego dopuszczalnego poziomu hałasu. Burmistrz Miasta i Gminy w Jabłonowie Pomorskim przekazał pismo odnoszące się wyłącznie do terenów położonych w wyznaczonej, na rysunku, strefie. Należy wyjaśnić, na jakiej podstawie określono ten zasięg (jeżeli tworzy go izofona 40 dB to przy jakim współczynniku gruntu została wyznaczona). Ponadto, odpowiedź Burmistrza Miasta i Gminy Radzyń Chełmiński odnosi się wyłącznie do treści ustaleń studium (faktyczne zagospodarowanie niekoniecznie jest tożsame z założeniami tego dokumentu). Pismo Wójta Gminy Książki wskazuje na „przeważające” zagospodarowanie terenów zabudowy zagrodowej, co też nie wyklucza przyjęcia dla konkretnych terenów najbardziej rygorystycznych norm, tj. jak dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

6. Tut. organ obwieszczeniem z dnia 14.04.2014 r. (znak: RG.6220.6.19.2013.2014) poinformował strony o otrzymaniu powyższych pism organów współdziałających. Przedmiotowe obwieszczenie zostało zamieszczone w dniu 14.04.2014 r. na stronie BIP, a także wywieszane na tablicach ogłoszeń:

- w siedzibie Urzędu Gminy Książki w okresie 14.04.2014 – 29.05.2014,
- w m. Blizienko w okresie 16.04.2014 – 05.05.2014,
- w m. Blizno w okresie 16.04.2014 – 08.07.2014,
- w m. Książki w okresie 15.04.2014 – 29.05.2014,
- w m. Łopatki w okresie 16.04.2014 – 08.07.2014,
- w m. Szczuplinki w okresie 16.04.2014 – 08.07.2014,
- w m. Zaskocz w okresie 16.04.2014 – 08.07.2014,
- w siedzibie Urzędu Gminy Świecie nad Osą w okresie 16.04.2014 – 02.05.2014,
- w m. Białobłoty w okresie 14.02.2014 – 07.03.2014,
- w siedzibie Urzędu Wąbrzeźno w okresie 15.04.2014 – 30.04.2014,
- w m. Jarantowice w okresie 15.04.2014 – 30.04.2014,
- w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy Radzyń Chełmiński w okresie 16.04.2014 –

15.05.2014,

- w m. Mazanki w okresie 22.04.2014 – 15.05.2014,
- w m. Gołębiewo w okresie 22.04.2014 – 15.05.2014,
- w m. Rywałd w okresie 11.06.2014 – 26.06.2014 (obwieszczenie znak: RG.6220.6.23.2013.2014 z dnia 11.06.2014),
- w siedzibie **Urzędu Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie** w okresie 17.04.2014-05.05.2014,
- w m. Budziszewo w okresie 18.04.2014-05.05.2014.

7. Za pismem z dnia 28.04.2014 wniosek o dopuszczenie do udziału na prawach strony w przedmiotowym postępowaniu złożyło stowarzyszenie zwykłe „Książki – Przyjazna Gmina”, w wyniku czego, na mocy postanowienia z dnia 26.05.2014 wyd. przez tut. Organ (znak: RG.6220.6.21.2013.2014) stowarzyszenie to zostało dopuszczone do udziału w postępowaniu, o czym Organ poinformował strony postępowania obwieszczeniem z dnia 26.05.2014 r. (znak: RG.6220.6.21.2013.2014) zgodnie z art. 74 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...), oraz z art. 10 §1 i art. 49 k.p.a.

Przedmiotowe obwieszczenie zostało zamieszczone w dniu 26.05.2014 r. na stronie BIP, a także wywieszono na tablicach ogłoszeń:

- w siedzibie **Urzędu Gminy Książki** w okresie 27.05.2014 – 11.06.2014,
- w m. Blizienko w okresie 09.07.2014 – 08.08.2014,
- w m. Blizno w okresie 29.05.2014 – 14.08.2014,
- w m. Książki w okresie 27.05.2014-10.06.2014,
- w m. Łopatki w okresie 29.05.2014 – 14.08.2014,
- w m. Szczuplinki w okresie 29.05.2014 – 14.08.2014,
- w m. Zaskocz w okresie 29.05.2014 – 14.08.2014,
- w siedzibie **Urzędu Gminy Świecie nad Osą** w okresie 29.05.2014 – 27.06.2014,
- w m. Białobłoty w okresie 10.06.2014-27.06.2014,
- w siedzibie **Urzędu Wąbrzeźno** w okresie 27.05.2014 – 11.06.2014,
- w m. Jarantowice w okresie 27.05.2014 – 11.06.2014,
- w siedzibie **Urzędu Miasta i Gminy Radzyń Chełmiński** w okresie 28.05.2014 – 09.07.2014,
- w m. Mazanki w okresie 07.06.2014 do 09.07.2014,
- w m. Gołębiewo w okresie 05.06.2014 – 09.07.2014,
- w m. Rywałd w okresie 07.06.2014 do 09.07.2014,
- w siedzibie **Urzędu Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie** w okresie 28.05.2014 – 13.06.2014,
- w m. Budziszewo w okresie 28.05.2014 – 13.06.2014.

8. Pismem z dnia 23.05.2014 r. Inwestor przesłał do tut. Oranu oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy uzupełnienie Raportu w wymaganym zakresie. Za pismem z dnia 04.06.2014 (znak: SK/01/405/04/06/2014) Inwestor przekazał ww. uzupełnienie w formie elektronicznej.

9. Tut. Organ pismami z dnia 09.06.2014 r. (znak: RG. 6220.6.22.2013.2014) przesłał kopię Inwestora pisma skierowanego do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Wąbrzeźnie, Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Brodnicy oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w

Grudziądzu z prośbą o podtrzymanie opinii, o której mowa w art. 77 ust. 1 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, oraz do Państwowego Inspektora Sanitarnego w Grudziądzu z prośbą o wydanie opinii, o której mowa w art. 77 ust. 1. w.w. ustawy.

Za pismem z dnia 25.06.2014 (znak: N.NZ-42-J-280/3223/14) Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy wyraził opinię, że decyzja środowiskowa powinna zawierać następujące warunki:

- Inwestor winien, w terminie nie dłuższym niż dwa miesiące od uruchomienia turbin wiatrowych, wykonać kontrolne pomiary poziomu hałasu na najbliższych terenach objętych ochroną akustyczną. W przypadku przekroczenia dopuszczalnych norm dokonać niezbędnych korekt nastawu turbin.
- Parametry turbiny wiatrowej nr 4 (wysokość wieży, moc nominalna) należy dobrać w taki sposób, aby maksymalna moc akustyczna niezależnie od pory dnia i nocy w oddziaływaniu skumulowanym z planowanymi turbinami Topaz i Szmaragd nie powodowała przekroczeń poziomów dopuszczalnych hałasu na najbliższej zabudowie mieszkaniowej bez konieczności korekt nastawu turbin.
- Uciążliwość inwestycji nie może powodować konfliktów społecznych oraz naruszać interesów osób trzecich.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy uznał, że planowana budowa elektrowni wiatrowych ze względu na zdrowie ludzi i ochronę środowiska może być zrealizowana przy spełnieniu powyższych warunków. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Grudziądzu przy piśmie z dnia 7.07.2014 (znak: N.NZ-424/6/14) wyraził opinię odnośnie minimalnej odległości elektrowni wiatrowych od zabudowań.

Państwowy Powiatowy Inspektor w Wąbrzeźnie ustawowo przewidzianym terminie nie przedstawił stanowiska w sprawie.

10. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy biorąc pod uwagę informacje zawarte w piśmie Inwestora z dnia 23.05.2014 r. oraz treść raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko uzgodnił przy piśmie z dnia 30.06.2014 r. (znak WOO.4242.25.2014.JM.2) realizację przedsięwzięcia i określił środowiskowe uwarunkowania jego realizacji.

Strony zostały poinformowane o przesłaniu uzupełnień z dnia 23.05.2014 r. do raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy oraz Państwowych Powiatowych Inspektoratów Sanitarnych oraz uzgodnieniu warunków realizacji przedsięwzięcia przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w obwieszczeniu z dnia 08.07.2014 (znak: RG.6220.6.24.2013.2014). Przedmiotowe obwieszczenie zostało zamieszczone w dniu 18.06.2014 na stronie BIP, a także wywieszane na tablicach ogłoszeń:

- w siedzibie Urzędu Gminy Książki w okresie 09.07.2014 – 08.08.2014,
- w m. Blizienko w okresie 09.07.2014 – 08.08.2014,
- w m. Blizno w okresie 09.07.2014 - 13.08.2014,
- w m. Książki w okresie 09.07.2014 – 14.8.2014,
- w m. Łopatki w okresie 09.07.2014 – 08.08.2014,
- w m. Szczuplinki w okresie 09.07.2014 – 08.08.2014,
- w m. Zaskocz w okresie 09.07.2014 – 08.08.2014,
- w siedzibie Urzędu Gminy Świecie nad Osą w okresie 15.07.2014 – 08.08.2014,
- w m. Białołoty w okresie 16.07.2014 – 08.08.2014,
- w siedzibie Urzędu Wąbrzeźno w okresie 11.07.2014 – 07.08.2014,
- w m. Jarantowice w okresie 11.07.2014 – 07.08.2014,

- w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy Radzyń Chełmiński w okresie 11.07.2014 – 08.08.2014,
- w m. Mazanki w okresie 15.07.2014 – 08.08.2014,
- w m. Gołębiewo w okresie 15.07.2014 – 08.08.2014,
- w m. Rywałd w okresie 15.07.2014-08.08.2014,
- w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie w okresie 14.07.2014 – 08.08.2014,
- w m. Budziszewo w okresie 16.07.2014 – 08.08.2014.

11. Inwestor za pismem z dnia 03.07.2014 (znak: MK/01/405/03/07/2014) złożył do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy wniosek o sprostowanie oczywistej omyłki pisarskiej, jaka znalazła się w wydany przez ww. Organ postanowieniu z dnia 30.06.2014. w wyniku złożonego przez Inwestora wniosku, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy na mocy postanowienia z dnia 04.08.2014 (znak: WOO.4242.25.2014.JM.3) dokonał w trybie art. 113 par 1 k.p.a. sprostowania oczywistej omyłki pisarskiej na żądanie strony.

12. Zgodnie z brzmieniem art. 79 ust. 1 ustawy ooś, przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, **organ zapewnił możliwość udziału społeczeństwa** w postępowaniu, w ramach którego przeprowadzona została ocena oddziaływania na środowisko. Na podstawie zapisu art. 33 ust. 1 pkt 2 ustawy ooś organ poprzez obwieszczenie z dnia 8 lipca 2014r. (znak: RG.6220.6.24.2013.2014) podał do publicznej wiadomości informację o:

- wszczęciu postępowania,
- przedmiocie decyzji, która ma być wydana,
- organie właściwym do wydania decyzji oraz organach właściwych do wydania opinii,
- możliwości zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy oraz o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu,
- możliwości składania uwag i wniosków,
- sposobie, miejscu i terminie składania uwag i wniosków, **określając 21dniowy termin jako okres od 16 lipca 2014r. do 7 sierpnia 2014r.**,
- organie właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków.

Przedmiotowe obwieszczenie zostało zamieszczone w dniu 08.07.2014 na stronie BIP tut. Organu, a także wywieszono na tablicach ogłoszeń:

- w siedzibie Urzędu Gminy Książki w okresie 09.07.2014 – 08.08.2014,
- w m. Blizienko w okresie 09.07.2014 – 08.08.2014,
- w m. Blizno w okresie 09.07.2014-14.08.2014,
- w m. Książki w okresie 09.07.2014 – 14.08.2014,
- w m. Łopatki w okresie 09.07.2014 – 08.08.2014,
- w m. Szczuplinki w okresie 09.07.2014 – 08.08.2014,
- w m. Zaskocz w okresie 09.07.2014-08.08.2014,
- w siedzibie Urzędu Gminy Świecie nad Osą w okresie 15.07.2014 – 08.08.2014,
- w m. Białobłoty w okresie 16.07.2014 – 08.08.2014,
- w siedzibie Urzędu Wąbrzeźno w okresie 11.07.2014 – 07.08.2014,
- w m. Jarantowice w okresie 11.07.2014 – 07.08.2014,
- w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy Radzyń Chełmiński w okresie 11.07.2014 – 08.08.2014,
- w m. Mazanki w okresie 15.07.2014 – 08.08.2014,
- w m. Gołębiewo w okresie 15.07.2014 – 08.08.2014,
- w m. Rywałd w okresie **15.07.2014 – 08.08.2014**,

- w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie w okresie 14.07.2014 – 08.08.2014,
- w m. Budziszewo w okresie 16.07.2014 – 08.08.2014.

W wyznaczonym terminie na składanie uwag i wniosków Stowarzyszenie Książki-Przyjazna Gmina reprezentowane przez pana Łukasza Klimka przy piśmie z dnia 06.08.2014 złożyło uwagi i wnioski w związku z toczącym się postępowaniem administracyjnym.

Do ww. uwag i wniosków tut. organ odniósł się w dalszej części niniejszej decyzji.

13. W dniu 11.08.2014 (znak: MK/01/405/11/08/2014) do tut. Organu wpłynęło stanowisko Inwestora dot. oddziaływania akustycznego turbin wiatrowych WTG3 i WTG4 w porze nocnej, wraz z wnioskiem o wystąpienie tut. Organu do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy o zajęciu stanowiska w tej sprawie. Inwestor w niniejszym piśmie wskazał, iż nie istnieje konieczność wykonywania dodatkowych analiz potwierdzających możliwość pracy turbin wiatrowych z mocą akustyczną: WTG3-106,5dB oraz WTG4-107,5dB w porze nocnej w sytuacji gdy nie dojdzie do realizacji turbin wiatrowych na działkach 160/1 obręb ewidencyjny Blizno oraz 149/2 obręb ewidencyjny Blizno, gdyż zgodnie z wyjaśnieniami złożonymi przy piśmie z dnia 23.05.2014 poza ww. dwiema turbinami w sąsiedztwie turbin EW 3 oraz EW4 farmy wiatrowej Książki nie ma innych turbin, które mogłyby powodować kumulowanie się oddziaływań akustycznych.

Pismem z dnia 18.08.2014r. (znak RG.6220.6.2013.2014) tut. Organ przesłał powyższe stanowisko Inwestora z dnia 11.08.2014 do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy.

14. W dniu 13.08.2014 (znak: MK/01/405/13/08/2014) Inwestor przekazał do tut. Organu elektroniczną wersję raportu o oddziaływaniu przedmiotowego przedsięwzięcia na środowisko oraz uzupełnienie do raportu z dnia 23.05.2014 celem przekazania przez tut. Organ do Wójta gminy Wąbrzeźno oraz Wójta gminy Świecie nad Osą jako organów w porozumieniu, z którymi z racji lokalizacji przedsięwzięcia przedmiotowa decyzja powinna być wydana.

15. Tut. Organ przy pismach z dnia 18 sierpnia 2014r. (znak: 6220.6.2013.2014) przesłał elektroniczne wersje raportu wraz z uzupełnieniami do Wójta gminy Wąbrzeźno oraz Wójta Gminy Świecia nad Osą.

16. Za pismem z dnia 03.09.2014 Inwestor w szerokim zakresie ustosunkował się do pisma przesłanego przez stowarzyszenie zwykle „Książki – Przyjazna Gmina” z dnia 06.08.2014.

17. W dniu 04.09.2014 (znak: WOO.4242.25.2014.JM.5) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w nawiązaniu do pisma Inwestora z dnia 11.08.2014 wydał ujednoczone uzgodnienie i określił warunki realizacji inwestycji uwzględniając stanowisko Inwestora co do mocy akustycznej turbin WTG3 oraz WTG4.

18. Tut. Organ pismami z dnia 11.09.2014 r. (znak: RG. 6220.6.2013.2014) przesłał kopię uzupełnienia Inwestora z dnia 03.09.2014 r. (**uzupełnienia wynikające z uwag stowarzyszenia „Książki – Przyjazna Gmina”** zawartych w piśmie z dnia 06.08.2014) do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Wąbrzeźnie i Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Brodnicy oraz Państwowego Inspektora Sanitarnego w Grudziądzu z prośbą o wyrażenie opinii, o której mowa w art. 77 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...)*.

Jednocześnie tut. Organ po raz drugi w okresie od 18.09.2014 do 10.10.2014 zapewnił możliwość udziału społeczeństwa w postępowaniu, w ramach którego przeprowadzona została ocena oddziaływania na środowisko. Obwieszczenie z dnia 11.09.2014 (znak: RG/6220.6.2013.2014) zostało zamieszczone w dniu 18.08.2014 na stronie BIP tut. Organu, a także wywieszane na tablicach ogłoszeń:

- w siedzibie Urzędu Gminy Książki w okresie
- w m. Blizienko w okresie 18.09.2014 - 16.10.2014,
- w m. Blizno w okresie 12.09.2014 - 16.10.2014,
- w m. Książki w okresie 16.09.2014 - 16.10.2014,
- w m. Łopatki w okresie 18.09.2014 - 16.10.2014,
- w m. Szczuplinki w okresie 12.09.2014 - 16.10.2014,
- w m. Zaskocz w okresie 18.09.2014 - 16.10.2014,
- w siedzibie Urzędu Gminy Świecie nad Osą w okresie 16.09.2014 - 10.10.2014,
- w m. Białobłoty w okresie 18.09.2014 - 16.10.2014,
- w siedzibie Urzędu Wąbrzeźno w okresie 12.09.2014 - 10.10.2014,
- w m. Jarantowice w okresie 12.09.2014 - 10.10.2014,
- w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy Radzyń Chełmiński w okresie 17.09.2014-14.10.2014
- w m. Mazanki w okresie od 18.09.2014 - 16.10.2014,
- w m. Gołębiewo w okresie od 18.09.2014 - 16.10.2014,
- w m. Rywałd w okresie od 18.09.2014 - 16.10.2014,
- w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie w okresie 16.09.2014-3.10.2014
- w m. Budziszewo w okresie 16.09.2014 - 3.10.2014.

W wyznaczonym terminie na składanie uwag i wniosków Stowarzyszenie Książki-Przyjazna Gmina reprezentowane przez Pana Łukasza Klimka przy pismach z dnia 08.10.2014 (data wpływu: 09.10.2014) złożyło uwagi i wnioski w związku z toczącym się postępowaniem administracyjnym.

Do ww. uwag i wniosków tut. organ odniósł się w dalszej części niniejszej decyzji.

19. Obwieszczeniem z dnia 11.09.2014 (znak: RG/6220.6.2013.2014) tut. Organ poinformował Strony o:

- wydaniu przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy postanowienia z dnia 04.08.2014 w sprawie sprostowania błędu pisarskiego w postanowieniu z dnia 30.06.2014;
- piśmie Inwestora z dnia 03.09.2014 przedstawiającym stanowisko do uwag przedłożonych przez Stowarzyszenie Książki – Przyjazna Gmina w piśmie z dnia 06.08.2014;
- przesłaniu stanowiska Inwestora, o którym mowa powyżej do organów współdziałających tj. do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Wąbrzeźnie, Grudziądzu i Brodnicy oraz do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy oraz gmin Wąbrzeźno i Świecie.

Przedmiotowe obwieszczenie zostało zamieszczone w dniu 18.09.2014 na stronie BIP tut. Organu, a także wywieszane na tablicach ogłoszeń:

- w siedzibie Urzędu Gminy Książki w okresie 18.09.2014 –16.10.2014,
- w m. Blizienko w okresie 18.09.2014 –16.10.2014,
- w m. Blizno w okresie 12.09.2014-16.10.2014,
- w m. Książki w okresie,
- w m. Łopatki w okresie 18.09.2014 –16.10.2014,
- w m. Szczuplinki w okresie 12.09.2014 –16.10.2014,
- w m. Zaskocz w okresie 18.09.2014 – 16.10.2014,

- w siedzibie Urzędu Gminy Świecie nad Osą w okresie 16.09.2014 – 02.10.2014
- w m. Białobłoty w okresie 18.09.2014 – 16.10.2014,
- w siedzibie Urzędu Wąbrzeźno w okresie 12.09.2014-10.10.2014,
- w m. Jarantowice w okresie 12.09.2014 –10.10.2014,
- w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy Radzyń Chelmiński w okresie 17.09.2014 – 14.10.2014,
- w m. Mazanki w okresie 18.09.2014 –16.10.2014,
- w m. Gołębiewo w okresie 18.09.2014 – 16.10.2014,
- w m. Rywałd w okresie 18.09.2014 –16.10.2014,
- w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie w okresie 16.09.2014 – 03.10.2014,
- w m. Budziszewo w okresie 16.09.2014 –03.10.2014.

20. Przy piśmie z dnia 17.09.2014r. do tut. organu inwestor przesłał brakującą mapę ewidencyjną obrębów Szczuplinki i Łopatki.

21. W odpowiedzi na pismo tut. organu z dnia 11.09.2014r.:

- Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Grudziądzu wydał w dniu 23.09.2014 (znak: N.NZ-424/11/14) opinię w sprawie przedsięwzięcia „Budowa farmy wiatrowej Książki wraz z infrastrukturą towarzyszącą”, w której stwierdził, iż przedmiotowe przedsięwzięcie należy lokalizować w taki sposób, aby odległość najbliższej zabudowy mieszkalnej od pojedynczej elektrowni wiatrowej wynosiła min. 500 m;

- Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy przesłał do tut. Organu pismo z dnia 02.10.2014 (znak: N.Nz-42-J-413/5270/14) informujące, iż w przedmiotowej sprawie wydał opinię znak: N.NZ-42-J-54/1049/14 zawierające określone warunki dla przedsięwzięcia.

- Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy przy piśmie z dnia 13.10.2014r. (znak: WOO.4242.110.2014.JM) stwierdził, że nie zachodzi konieczność podtrzymania przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy postanowienia z dnia 04.09.2014;

- Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Wąbrzeźnie nie zajął stanowiska w odpowiedzi na pismo tut. organu z dnia 11.09.2014r..

22. Za pismem z dnia 15.10.2014 (znak: SK/01/405/15/10/2014) Inwestor przedłożył do tut. Organu wypisy z rejestru gruntu dla obrębów: Blizienko, Blizno, Książki, Łopatki i Szczuplinki.

23. Za pismem z dnia 29.10.2014 (znak: 01/405/29/10/2014) Inwestor przesłał do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Grudziądzu odpowiedź na opinię z dnia 23.09.2014 (znak: N.NZ-424/11/14). W piśmie tym, Inwestor zaproponował następujące działania w celu zapewnienia stronom postępowania oraz społeczeństwu możliwość weryfikacji oddziaływań:

1) wykonanie analizy porealizacyjnej w zakresie ochrony terenów zabudowy chronionej przed hasałem w porze dnia i nocy po upływie miesiąca od momentu rozpoczęcia eksploatacji siłowni. Przed wykonaniem pomiarów należy dokonać ponownej identyfikacji terenów chronionych przed hasałem, w celu ustalenia aktualnego stanu zagospodarowania terenu w sąsiedztwie przedmiotowej inwestycji oraz ewentualnej weryfikacji punktów pomiarowych. Analiza zostanie przedstawiona Państwowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Grudziądzu, Wójtowi Gminy Książki, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska w Bydgoszczy oraz udostępniona na stronie BIP urzędu gminy Książki w terminie do 5 miesięcy od zakończenia pomiarów.

2) wykonanie dodatkowych analiz porealizacyjnych w zakresie ochrony terenów zabudowy chronionej przed hałasem w porze dnia i nocy po upływie:

- 2.1) pierwszego roku funkcjonowania przedsięwzięcia;
- 2.2) dwóch lat od rozpoczęcia eksploatacji przedsięwzięcia.

3) Obserwowanie zacienienia poprzez bezpośredni pomiar nasłonecznienia, np. za pomocą stacji meteorologicznych stanowiących wyposażenia turbin wiatrowych.

4) Stały monitoring zjawiska oblodzenia łopat za pomocą systemu umieszczonego na turbinie, który w przypadku wystąpienia zjawiska oblodzenia uruchomi system zatrzymania pracy turbiny wiatrowej.

Powyższe działania zasugerowane przez Inwestora są dodatkowymi wynikającymi z uwag jakie otrzymał tut. Organ w okresie udziału społeczeństwa w przedmiotowym postępowaniu o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla farmy wiatrowej Książki wraz z infrastrukturą towarzyszącą.

24. Za pismem z dnia 20.11.2014 (znak: 405/01/20/11/2014) Inwestor udzielił odpowiedzi na uwagi i wnioski do toczącego się postępowania, złożone przez stowarzyszenie zwykle „Książki – Przyjazna Gmina” w piśmie z dnia 08.10.2014, które tut. Organ otrzymał w okresie udziału społeczeństwa w przedmiotowym postępowaniu.

25. Przy piśmie z dnia 27 listopada 2014r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Grudziądzu zwrócił się do tut. Organu o wskazanie, czy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dot. Przedmiotowego przedsięwzięcia zasadne jest zajęcie ponownego stanowiska.

26. Tut. Organ przy piśmie z dnia 28.11.2014 wystąpił to Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Grudziądzu z prośbą o wyrażenie opinii w odniesieniu do sugestii dodatkowych działań zasugerowanych przez inwestora przy piśmie z dnia 29.10.2014.

27. W związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Grudziądzu wyraził opinię, iż lokalizacja wież elektrowni wiatrowych w odległości 500m (+-10%) od zabudowań przeznaczonych na stały pobyt ludzi jest możliwa przy wprowadzeniu w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach poniższych warunków:

- należy wykonać analizę ochrony przed hałasem po upływie miesiąca od momentu rozpoczęcia eksploatacji siłowni,
- wykonać badania w porze dnia i nocy po 1 roku funkcjonowania i 2 latach w miejscach i godzinach wskazanych przez mieszkańców, których domostwa zlokalizowane są w odległości do 500m od fundamentów elektrowni,
- obserwować zacienienia poprzez bezpośredni pomiar nasłonecznienia i w przypadku przekroczeń wprowadzić działania minimalizujące, np. nasadzenia zieleni izolacyjnej na koszt Inwestora,
- prowadzić monitoring zjawiska oblodzenia łopat za pomocą systemu, który w przypadku wystąpienia zjawiska oblodzenia spowoduje zatrzymanie pracy turbin.

28. Zgodnie z art. 74 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...) oraz z art. 10 §1 i art. 49 k.p.a. Wójt Gminy Książki obwieszczeniem z dnia 17.12.2014r. (znak: RG.6220.6.2013.2014) poinformował strony postępowania, iż zebrał wystarczające dowody i materiały do wydania decyzji w sprawie postępowania toczącego się na wniosek Inwestora. Jednocześnie wskazał, iż strony mogą zapoznać się z dokumentacją sprawy w siedzibie Urzędu Gminy w Książkach w terminie 7 dni od dnia doręczenia obwieszczenia. Zgodnie z

art. 49 k.p.a. w przypadku zawiadamiania stron poprzez obwieszczenie doręczenie uważa się za dokonane po upływie 14 dni od publicznego ogłoszenia.

Przedmiotowe obwieszczenie zostało zamieszczone w dniu 17.12.2014 na stronie BIP tut. Organu, a także wywieszono na tablicach ogłoszeń:

- w siedzibie **Urzędu Gminy Książki** w okresie 17.12.2014 – 19.01.2015
- w m. Blizienko w okresie 19.12.2014 – 15.01.2015
- w m. Blizno w okresie 19.12.2014 – 06.01.2015
- w m. Książki w okresie 18.12.2014 – 19.01.2015
- w m. Łopatki w okresie 19.12.2014 – 19.01.2015
- w m. Szczuplinki w okresie 17.12.2014 – 19.01.2015
- w m. Zaskocz w okresie 19.12.2014 – 12.01.2015
- w siedzibie **Urzędu Gminy Świecie nad Osą** w okresie 19.12.2014 – 15.01.2015
- w m. Białobłoty w okresie 22.12.2014 – 19.01.2014
- w siedzibie **Urzędu Wąbrzeźno** w okresie 18.12.2014 – 02.01.2015
- w m. Jarantowice w okresie 18.12.2014 – 02.01.2015
- w siedzibie **Urzędu Miasta i Gminy Radzyń Chelmiński** w okresie 22.12.2012 – 20.01.2015
- w m. Mazanki w okresie 22.12.2014 - 19.01.2015
- w m. Gołębiewo w okresie 19.12.2014 – 19.01.2015
- w m. Rywałd w okresie 24.12.2014 – 18.01.2015
- w siedzibie **Urzędu Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie** w okresie 19.12.2014 – 15.01.2015
- w m. Budziszewo w okresie 22.12.2014 – 15.01.2015

29. W dniu 08.01.2015r. do tut. Organu wpłynęło pismo z dnia 04.01.2015 Stowarzyszenia Książki – Przyjazna Gmina, reprezentowanego przez Pana Łukasza Klimka, występującego w niniejszym postępowaniu jako podmiot na prawach strony z uwagami i wnioskami do raportu o oddziaływaniu przedmiotowego przedsięwzięcia na środowisko oraz do jego uzupełnień.

Do ww. uwag i wniosków tut. organ odniósł się w dalszej części niniejszej decyzji.

30. Przy piśmie z dnia 29.01.2015r. tut. organ przesłał projekt decyzji do Wójta Gminy Świecie nad Osą oraz Wójta Gminy Wąbrzeźno.

31. W trakcie postępowania tut. Organ przeanalizował i uwzględnił cały materiał dowodowy znajdujący się w aktach sprawy, tj. w szczególności następujące dokumenty: wniosek Inwestora wraz z Raportem i Uzupełnieniem Raportu, przedstawione przez Wnioskodawcę wyniki badań i analiz, informacje odnośnie braku miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i wypisy z ewidencji gruntów, a także złożone w sprawie uwagi i wnioski. W toku postępowania tut. Organ wziął pod uwagę i uwzględnił stanowiska Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, stanowiska Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Wąbrzeźnie, Grudziądzu i Brodnicy (organy opiniujące i uzgadniające), a także ustalenia zawarte w raporcie o oddziaływaniu na środowisko oraz jego uzupełnieniach i wyniki postępowania z udziałem społeczeństwa.

32. Analizując przedłożoną dokumentację stwierdzono, że planowane przedsięwzięcie polega na budowie do 12 elektrowni wiatrowych o mocy do 3,5MW każda, kabli elektroenergetycznych i światłowodowych podziemnych łączących turbiny w obwody (linii kablowych średniego napięcia SN

i światłowodowych), Głównego Punktu Odbioru (GPO), dróg dojazdowych, placów manewrowych, składowych i montażowych.

Planowana lokalizacja wież elektrowni obejmuje:

- działki nr 32/9; 123 oraz 139 w obrębie ewidencyjnym Blizienko (gmina Książki, powiat wąbrzeski, woj. kujawsko-pomorskie),
- działki nr 36/1; 34; 180/4; 107/2 oraz 143/1 w obrębie ewidencyjnym Blizno (gmina Książki, powiat wąbrzeski, woj. kujawsko-pomorskie),
- działki nr 1041 oraz 1034/6 w obrębie ewidencyjnym Książki (gmina Książki, powiat wąbrzeski, woj. kujawsko-pomorskie),
- działka nr 321 w obrębie ewidencyjnym Łopatki (gmina Książki, powiat wąbrzeski, woj. kujawsko-pomorskie),
- działki nr 27/10 oraz 88/5 w obrębie ewidencyjnym Szczuplinki (gmina Książki, powiat wąbrzeski, woj. kujawsko-pomorskie).

W charakterystyce przedsięwzięcia stanowiącej nieodłączny element decyzji znajdują się szczegółowe informacje na temat parametrów technicznych elementów składowych zamierzenia budowlanego, a także lista działek, na których planowana jest ich lokalizacja.

Tut. Organ ustalił, że pojedyncza elektrownia będzie składała się z czterech głównych modułów: fundamentu, wieży, gondoli i wirnika. Na fundamencie posadowiona będzie wieża, która w zależności od typu wybranego modelu elektrowni wiatrowej posiadać będzie wysokość od 89m do 143m. Wysokość obiektu od podstawy turbiny do skrajnego punktu śmigła w pozycji uniesionej wyniesie maksymalnie 210m. Na wieży posadowiona będzie gondola, do której przymocowany będzie wirnik wyposażony w trzy łopaty. Łączna moc zespołu tworzonego przez maksymalnie 12 elektrowni wiatrowych wyniesie maksymalnie 42 MW przy założeniu, iż moc znamionowa generatora każdej z turbin nie przekroczy 3,5 MW.

Poza w/w turbinami w skład farmy wiatrowej w ramach realizacji infrastruktury towarzyszącej znajdują się następujące elementy: kable energetyczne średniego napięcia oraz linie światłowodowe układane we wspólnym wykopie, Główny Punkt Odbioru (GPO) a także place technologiczne, które będą tworzyły powierzchnie umożliwiającą dowóz, rozładunek i montaż wielkogabarytowych elementów konstrukcyjnych każdej z turbin, a po zakończeniu okresu budowy będą służyły jako place manewrowe utrzymane w okresie eksploatacji farmy celem możliwości parkowania i manewrowania samochodów serwisowych. Dojazd do planowanych turbin będzie prowadzony z dróg gminnych, które zostaną odpowiednio przystosowane, m.in. poszerzone i rozbudowane, jeśli zajdzie taka konieczność.

33. Zgodnie z art. 80 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...), właściwy organ wydaje decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach po stwierdzeniu zgodności lokalizacji przedsięwzięcia z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Z uwagi na fakt, iż tereny przeznaczone pod planowaną inwestycję (obszary użytków rolnych, przeważnie gruntów ornych) nie są objęte miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, brak jest podstaw prawnych do stosowania wymogu cytowanego art. 80 ust. 2 Ustawy (...)

34. Wnioskodawca przedstawił dwa warianty przedsięwzięcia racjonalne z punktu widzenia środowiskowego i ekonomicznego, różniące się między sobą mocą nominalną turbin oraz mocą akustyczną:

(i) Wariant 1 – realizacja 12 turbin wiatrowych o mocy max. 3,5 MW i maksymalnej mocy akustycznej 107,5 dB.

(ii) Wariant 2 – realizacja 14 turbin wiatrowych o mocy max. 3,5 MW każda i maksymalnej mocy akustycznej 109,2 dB.

Każdy z wymienionych wariantów zakłada wybudowanie infrastruktury towarzyszącej w postaci kabli energetycznych i telekomunikacyjnych, dróg dojazdowych, placów manewrowych, składowych i montażowych oraz GPO. Organ dokonał analizy przedstawionych wariantów przedsięwzięcia i analizy wariantu polegającego na niepodejmowaniu przedsięwzięcia.

W opinii tut. Organu, na podstawie analizy przedstawionych wyników modelowania propagacji hałasu od obu rozpatrywanych wariantów technologicznych różniących się mocą akustyczną, najkorzystniejszym wariantem jest Wariant 1 i to on rekomendowany jest do realizacji. Wariant ten pozwala na realizację celów założonej przez Inwestora energii elektrycznej ze źródła odnawialnego przy jednoczesnym dotrzymaniu standardów środowiska w aspekcie oddziaływań skumulowanych z pozostałymi planowanymi farmami wiatrowymi.

Z uwagi na to, że w wariantcie 2 wystąpiły przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu w rejonie zabudowy oraz ze względu na lokalizację jednej z turbin (przewidzianych w ramach wariantu alternatywnego), która zgodnie z wynikami „Raportu z monitoringu ornitofauny na terenie planowanej inwestycji farmy elektrowni wiatrowych Książki” stanowiącego załącznik do raportu o oddziaływaniu niniejszego przedsięwzięcia na środowisko planowana była w sąsiedztwie stanowiska lęgowego bąka inwestor zaproponował wariant składający się z 12 turbin jako rekomendowany do realizacji.

Tym samym, biorąc pod uwagę całokształt zebranego w sprawie materiału dowodowego tut. Organ uznał za najkorzystniejszą realizację przedsięwzięcia według wariantu 1.

Przeprowadzone postępowanie administracyjne miało na celu analizę oddziaływań środowiskowych oraz zbadanie zgodności z wymogami prawnymi w zakresie ochrony środowiska planowanego przedsięwzięcia. W przedłożonej przez Wnioskodawcę dokumentacji, w tym w szczególności w raporcie o oddziaływaniu na środowisko przedstawiono analizę wpływu elektrowni wiatrowych na etapie budowy, eksploatacji i likwidacji na elementy środowiska tj. powierzchnię ziemi, środowisko przyrodnicze i kulturowe, obszary chronione, uwzględniając gospodarkę wodno – ściekową, gospodarkę odpadami, dobra materialne, a także zdrowie ludzi zarówno. W ramach prowadzonej oceny oddziaływania na środowisko uwzględniono również oddziaływania projektowanego przedsięwzięcia w zakresie emisji zanieczyszczeń, hałasu, wibracji, promieniowania elektromagnetycznego, infradźwięków, drgań oraz wpływu na krajobraz.

Jak wynika z przedłożonej dokumentacji, umiejscowienie elektrowni wiatrowych w krajobrazie rolniczym jest najbardziej optymalnym rozwiązaniem dla populacji ptaków lęgowych oraz nietoperzy, ze względu na niską liczbę gatunków występujących w takim środowisku.. Większość osobników gatunków ptaków migrujących przez teren planowanej farmy wiatrowej wykorzystywała pułapy bezpieczne (poniżej lub powyżej pracy śmigła). W oparciu o przedstawione analizy rocznego monitoringu awifauny tut. Organ stwierdził, że projektowane zamierzenie nie wpłynie istotnie na obniżenie zasobów gatunków ptaków lęgowych i zimujących oraz nie będzie miało ono większego wpływu na śmiertelność ptaków migrujących, co zostało opisane w analizie prognozowanej śmiertelności ornitofauny dla przedmiotowego przedsięwzięcia, opartej o dane z monitoringów porealizacyjnych z farm wiatrowych.

Tut. organ stwierdził również, iż istnieje konieczność aby prace związane z wycinką drzew były przeprowadzane poza okresem lęgowym ptaków (tj. poza okresem od 15.03 do 15.08) lub w tym i innych okresach pod nadzorem ornitologicznym, który zweryfikuje występowanie gatunków w miejscu prowadzenia prac, zaś prace związane z wykopami pod fundamenty i budową dróg dojazdowych powinny rozpocząć się przed 15 marca lub po 15 sierpnia (a w okresie między 15 marca – 15 sierpnia w tylko i wyłącznie w przypadku potwierdzenia przez eksperta ornitologa braku lęgów (gniazd) chronionych gatunków ptaków na terenie wszystkich planowanych elementów inwestycji w

tym dróg dojazdowych i kabli elektroenergetycznych. Uznano również za konieczne zabezpieczenie drzew znajdujących się w zasięgu znaczącego oddziaływania inwestycji na etapie budowy przed uszkodzeniami mechanicznymi oraz wygradzenie krzewów. Stwierdzono również, zgodnie z treścią warunku II.8) iż po realizacji przedsięwzięcia (fazy budowy) teren, na którym Inwestor planuje zamierzenie należy przywrócić do stanu pierwotnego i użytkować rolniczo z zachowaniem koniecznych do eksploatacji dróg dojazdowych oraz placów. W strefie 200m od elektrowni wiatrowych nie należy wprowadzać zadrzewień i zakrzewień, nie obsadzać krzewami i drzewami dróg dojazdowych do elektrowni, nie tworzyć oczek wodnych. Na bieżąco należy wykaszać roślinność zielną wzdłuż dróg technologicznych, na placach manewrowych oraz bezpośrednio pod elektrowniami wiatrowymi w celu zminimalizowania przyciągania przez analizowany teren (objęty wnioskiem) owadów, które stanowią bazę pokarmową ptaków i nietoperzy. W celu zminimalizowania atrakcyjności terenu inwestycji jako żerowiska dużych ptaków (np. gęsi i żurawi) zatrzymujących się podczas migracji, należy w miarę możliwości zmienić skład gatunkowy upraw na działkach, na których będą stać elektrownie wiatrowe – tzn. wyeliminować uprawy kukurydzy, zaś w bezpośrednim sąsiedztwie wież (na terenie, do którego inwestor posiada tytuł prawny) należy w miarę możliwości unikać upraw zbożowych, ziemniaków i buraków, preferując zasiewy rzepaku i uprawy polne warzyw w celu zminimalizowania zagrożenia kolizji z konstrukcjami elektrowni gatunków ptaków związanych z agrocenozami w tym: kuropatwy, przepiórki, skowronek itp.

Wymienione ograniczenia, dotyczące użytkowania gruntów otaczających elektrownie wiatrowe podczas ich funkcjonowania m.in., wykaszanie roślinności zielnej rosnącej wzdłuż dróg technologicznych, na placach manewrowych oraz bezpośrednio pod elektrowniami, utrzymania dotychczasowego sposobu użytkowania gruntów i zmiana składu gatunkowego upraw, mają na celu zmniejszenie atrakcyjności terenów farmy jako żerowiska i lęgowiska ptaków.

Warunek polegający na niewprowadzaniu w bezpośrednim sąsiedztwie oczek wodnych oraz zadrzewień i płotków (za wyjątkiem ogrodzenia GPO) jest istotny z punktu widzenia ochrony nietoperzy przed kolizjami z przedmiotowymi turbinami. Dodatkowo w celu ograniczenia potencjalnej śmiertelności tych ssaków tuż. Organ uznał, analizując wyniki monitoringu przedrealizacyjnego oraz uzgodnienie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, za konieczne wprowadzenie czasowych wyłączeń (i) turbiny o numerze 1, 6 oraz 7 w okresie od 15 maja do 15 lipca w godzinach nocnych (od zachodu do wschodu słońca przy prędkości wiatru poniżej 6 m/s; przy większej sile wiatru lub intensywnych opadach nie ma konieczności wyłączania turbin; (ii) turbiny o numerze 8 w okresie od 15 czerwca do 15 sierpnia w godzinach nocnych (od zachodu do wschodu słońca przy prędkości wiatru poniżej 6 m/s); (iii) turbiny numer 11 w okresie od 15 kwietnia do 15 lipca w godzinach nocnych (od zachodu do wschodu słońca przy prędkości wiatru poniżej 6 m/s). Takie rozwiązanie – wyłączanie czasowe pracy turbin wiatrowych – są powszechnie stosowaną metodą redukcji wpływu inwestycji na nietoperze. Zapis ten wynika z dokumentów specjalistycznych pozwalających prawidłowo ocenić wpływ tego typu inwestycji na chiropterofaunę („*Tymczasowe wytyczne dotyczące oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na nietoperze*”, wersja II, grudzień 2009”). Wnioskodawca nie będzie stosować sztucznego oświetlenia terenu inwestycji np. latarnie, podświetlenia turbin i masztów gdyż światło takie koncentruje owady, zapewniając łatwe miejsce żerowania dla nietoperzy.

Z akt sprawy wynika, że w celu lepszej widoczności elektrowni wiatrowych ich łopaty będą pomalowane na kolor czerwony lub oznakowane czerwonymi paskami prostopadłymi do długiej osi łopaty oraz należy wyposażyć turbiny w obrysowe światła pulsacyjne w kolorze czerwonym.

Tut. organ uwzględnił także stanowisko Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy dotyczące warunków realizacji inwestycji na tych obszarach inwestycji, które zostały zidentyfikowane jako cieki wodne, zbiorniki wodne i zabagnienia. Ze względu na to, że takie miejsca

potencjalnie mogą stanowić miejsca rozrodu płazów, Inwestor powinien prowadzić prace na takich obszarach ze szczególną ostrożnością, a w przypadku faktycznego występowania na takim obszarze chronionych gatunków płazów, Inwestor powinien prowadzić dalsze prace i realizować poszczególne elementy infrastruktury inwestycji z uwzględnieniem przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody w zakresie siedlisk takich gatunków. Dodatkowo w związku z koniecznością ochrony płazów należy wprowadzić wygradzenia terenu placu budowy w okresie jesiennych i wiosennych migracji w przypadku gdy przez tereny budowy będą przebiegały szlaki migracji płazów. W przypadku gdyby migracja była niemożliwa z powodu ułożenia placu budowy pomiędzy miejscami hibernacji a siedliskami rozrodu płazy należy przenosić do odpowiednich siedlisk.

Niektóre siedliska wodno-błotne przynajmniej okresowo mogą być potencjalnym siedliskiem chronionych gatunków płazów w związku z czym tut. organ uznał, iż wykopy pod fundamenty elektrowni należy zabezpieczyć przed możliwością wpadania drobnych zwierząt tj. gryzoni, gadów, płazów oraz kontrolować je codziennie i wypuszczać uwiecznione w nich zwierzęta. Powyższe powinno być nadzorowane podczas prowadzenia prac budowlanych w okresie rozrodu płazów a w szczególności ich wiosennych i jesiennych migracji przez herpetologa. Nałożenie na Inwestora aby przy rozplanowywaniu ziemi z wykopów nie zasypywać łąk, pastwisk, zbiorników wodnych i zadrzewień śródpolnych pozwoli na zachowanie siedlisk, o których mowa powyżej.

Warunki mające na celu ochronę zwierząt lądowych oraz drzew i krzewów wynikają z przedłożonej dokumentacji, w tym map. Zagrożenia dla nich mogą wystąpić na etapie budowy i likwidacji inwestycji. W związku z tym wskazano na konieczność regularnej inspekcji wykopów (w tym wykopów pod kable elektroenergetyczne SN i światłowodowe łączące turbiny wiatrowe między sobą i GPO), celem minimalizacji śmiertelności tych zwierząt.

Dla zminimalizowania oddziaływań akustycznych, prace budowlane będą wykonywane w oparciu o harmonogram i metodykę prac, które będą uwzględniać potencjalną uciążliwość prac dla lokalnych mieszkańców a do prac budowlanych będzie wykorzystywany sprzęt w dobrym stanie technicznym (emitujący możliwie niski poziom hałasu). Prace budowlane będą prowadzone od 6⁰⁰ do 22⁰⁰. Jak wynika z akt sprawy, także w zakresie emisji do powietrza zostały zaproponowane określone działania minimalizujące. Jak ustalono w toku postępowania, na etapie realizacji emisja zanieczyszczeń do powietrza będzie wiązać się głównie z pracą maszyn budowlanych zasilanych silnikami spalinowymi. Liczba przejazdów ciężkiego sprzętu w rejonach szczególnie wrażliwych zostanie ograniczona do niezbędnego minimum, w czasie postojów maszyny budowlane będą wyłączane, zaś same prace budowlane będą prowadzone w porze dnia. Wnioskodawca będzie używać urządzeń i maszyn budowlanych w dobrym stanie technicznym, charakteryzujących się możliwie niskimi wskaźnikami emisji.

Jednocześnie, dokonując oceny zagadnień z zakresu ochrony środowiska wodnego, tut. Organ ustalił, że w celu uniknięcia zanieczyszczeń wód i gruntów substancjami olejowymi lub ropopochodnymi pochodzącymi z samochodów dowożących materiały, urządzenia, itp., transport będzie prowadzony za pomocą sprawnie technicznych samochodów. Uznano również za konieczne nałożenie na Inwestora warunku zaprojektowania turbin wyposażonych w system uszczelnienia oleju, zabezpieczający wody powierzchniowe i podziemne przed ewentualnym wyciekami tych substancji do gruntu.

W trakcie analizy tut. Organ ustalił także, że planowane przedsięwzięcie może stanowić źródło oddziaływań w zakresie zjawisk świetlnych. Niemniej jednak, w oparciu o informacje i dane przedstawione w materiale dowodowym tut. Organ uznał, że realizacja przedsięwzięcia nie będzie źródłem uciążliwości w zakresie efektu stroboskopowego. W celu wyeliminowania oddziaływania związanego z refleksami świetlnymi określono warunek, iż łopaty turbin zostaną pokryte farbami półprzezroczystymi o matowej fakturze. W opinii tut. Organu realizacja przedsięwzięcia nie powinna

także stanowić uciążliwości w zakresie efektu migotania cienia. Jak wynika z akt sprawy w większości lokalizacji efekt ten będzie miał miejsce przed godziną 6:00 w okresie czerwiec-sierpień lub w mniejszym stopniu ok. 20.00. Niemniej w związku z uwagami Stowarzyszenia Książki-Przyjazna Gmina w sentencji decyzji nałożono warunek związane z obserwacją zacienienia poprzez bezpośredni pomiar nasłonecznienia i w przypadku przekroczeń wprowadzenia działań minimalizujących, np. nasadzenie zieleni izolacyjnej na koszt Inwestora,

Tut. organ szczególnie wnikliwej analizie poddał opracowania dotyczące hałasu dostarczone wraz z raportem o oddziaływaniu przedmiotowej inwestycji na środowisko oraz jego uzupełnienia przedstawione przy pismach z dnia 23.05.2014r. oraz 03.09.2014r. i podobnie jak Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w uzgodnieniu z dnia 4.09.2014r. uznał, iż wartości graniczne hałasu generowanego przez planowane elektrownie wiatrowe o mocy do 3,5MW dla najbliższej położonych budynków mieszkalnych, nie powinny przekroczyć poziomów dopuszczalnych. Budynki mają charakter zabudowy jednorodzinnej i zagrodowej, co obliguje do zachowania poziomu hałasu w porze nocnej dla przedziału czasowego jednej najbardziej niekorzystnej godziny nocy odpowiednio do 40dB i 45dB.

Dla przedmiotowego przedsięwzięcia Inwestor dokonał analizę akustyczną, uwzględniającą planowane i istniejące w pobliżu elektrownie wiatrowe. W celu dotrzymania obowiązujących standardów, zaistniała potrzeba redukcji mocy akustycznej w porze nocnej dla planowanych turbin: WTG 1, WTG 3, WTG 7, WTG 8, WTG 9, WTG 10, WTG 11, WTG 12.

Biorąc pod uwagę, iż turbiny:

- na działce nr 120/5 w obrębie ewidencyjnym Szczuplinki (dla której wydano decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach z dnia 15.02.2013 r. ;
- na działce 160/1 w obrębie ewidencyjnym Blizno (dla której wydano decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach z dnia 27.01.2014 r. ;
- 149/2 w obrębie ewidencyjnym Blizno (dla której wydano decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach z dnia 27.01.2014 r. ;

nie muszą zostać wybudowane. Inwestor przeprowadził analizę rozprzestrzeniania się hałasu również pomijając ww. siłownie, z której to analizy wynika, iż w przypadku nie pobudowania ww. turbin, elektrownie wiatrowe tworzące farmę wiatrową Książki będą mogły pracować w porze nocnej z mocą akustyczną: 106,5 dB(A) dla WTG3; 107,5dB(A) dla WTG4 oraz 105dB(A) dla WTG 11.

Tut. organ uznał, iż w związku z oddziaływaniem akustycznym oraz elektroenergetycznym generowanym przez stację GPO, powinna ona zostać zlokalizowana w odległości nie mniejszej niż 50 metrów od istniejącej zabudowy mieszkaniowej.

Organ uznał również za konieczne nałożenie warunku, który może wynikać z analiz porealizacyjnych tzn. w przypadku wykonania działalności pogarszającej stan środowiska, zostaną podjęte odpowiednie decyzje nakazujące wstrzymanie takiej działalności na tej części lub elemencie przedsięwzięcia, które powoduje to pogorszenie stanu środowiska do czasu zainstalowania urządzeń lub wykonania innych czynności zabezpieczających.

Z akt sprawy wynika, że przy realizacji przedsięwzięcia Wnioskodawca uwzględni, w miarę możliwości, sieć istniejących dróg dojazdowych do terenów rolnych. Organ ustalił, że po zakończeniu eksploatacji Wnioskodawca zrehabilituje teren wokół turbin i w miejscu posadowienia infrastruktury technicznej, ale poza terenami placów manewrowych, dróg oraz fundamentów elektrowni wiatrowych, umożliwi dalsze użytkowanie rolnicze działek objętych przedsięwzięciem.

Na podstawie przedłożonej dokumentacji tut. Organ stwierdził ponadto, że zużycie zasobów naturalnych (wody) będzie miało miejsce wyłącznie na etapie realizacji przedsięwzięcia, przy czym takie wykorzystanie nie będzie znaczące. Już funkcjonująca farma wiatrowa nie będzie wymagała zapotrzebowania na wodę oraz będzie się charakteryzowała niewielkim zużyciem energii elektrycznej

na potrzeby własne (ok. 0,05% wyprodukowanej energii elektrycznej). Na etapie realizacji przedsięwzięcia zużywane będą głównie surowce energetyczne w postaci paliwa do pojazdów transportujących materiały budowlane i gotowe elementy turbin wiatrowych. Na etapie funkcjonowania farmy nie przewiduje się konieczności zużycia paliw.

Narzucono jednak na Inwestora obowiązek systematycznej kontroli siłowni pod kątem wzrostu hałasu, a w razie przekroczeń, przeprowadzenia napraw oraz dodatkowych adaptacji akustycznych. Warunek ten został również uznany za konieczny do nałożenia w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Brodnicy co organy wyraziły odpowiednio w uzgodnieniu oraz opinii.

Tut. Organ uznał, iż należy wykonać analizę porealizacyjną w zakresie ochrony terenów zabudowy chronionej przed hałasem w porze dnia i nocy. Analizę należy wykonać: (i) po upływie miesiąca od dnia oddania obiektów do użytkowania (ii) po 1 roku funkcjonowania (iii) po 2 latach funkcjonowania. Przed wykonaniem pomiarów, należy dokonać ponownej identyfikacji terenów chronionych przed hałasem. Uzyskane wyniki należy przedstawić: Wójtowi Gminy Książki, Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Bydgoszczy oraz Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Brodnicy, Wąbrzeźnie oraz Grudziądzu i Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska w Bydgoszczy.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy w opinii z dnia 25.06.2014 (znak: N.NZ-42/280/3223/14) wskazał, iż decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach powinna zawierać warunek: „uciążliwość inwestycji nie może powodować konfliktów społecznych oraz naruszać interesów osób trzecich”. Zdaniem tut. Organu nie jest możliwe nałożenie obowiązku dotyczącego ani konfliktów społecznych ani ogólnie interesów (bo to obejmuje też interesy faktyczne), gdyż nie jest obiektywnie możliwe do stwierdzenia czy konflikt lub naruszenie interesów faktycznych występuje. Ustawa o udostępnianiu informacji ani inne ustawy dotyczące ochrony środowiska nie dają możliwości wprowadzenia tego rodzaju warunków. To właśnie cała regulacja postępowania w sprawie wydania decyzji w tym przede wszystkim zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa (składanie uwag i wniosków) dają możliwość uniknięcia konfliktu. Zgodnie z ustawą z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowa Inspekcja Sanitarna jest powołana do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego, w szczególności poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami: (a) higieny środowiska, (b) higieny pracy w zakładach pracy, (c) higieny radiacyjnej, (d) higieny procesów nauczania i wychowania, (e) higieny wypoczynku i rekreacji, (f) zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku, (g) higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne, w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych. Mając na uwadze podstawową zasadę postępowania administracyjnego, zgodnie z którą organ może działać tylko w granicach przyznanых mu kompetencji, należy uznać, że opinia Inspektora Sanitarnego, wydawana w toku postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, nie może wykraczać poza zakres kompetencji Inspektora, przyznanых mu w drodze ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Konsekwentnie, opinia Inspektora powinna być ograniczona do tych aspektów/kwestii, co do których uprawnia go ta ustawa. Trudno natomiast uznać, że kwestie ewentualnych konfliktów społecznych czy ewentualnego naruszenia interesów osób trzecich w takim katalogu się mieszczą. Niemniej jednak, w trosce o realizację zadań z zakresu zdrowia publicznego i działań w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych przedmiotowego przedsięwzięcia wszelkie skargi społeczeństwa związane z jego funkcjonowaniem będą przez tut.

Organ szczegółowo analizowane i odpowiednie działania związane z ewentualnym pogorszeniem stanu środowiska zostaną niezwłocznie podjęte, co umożliwi warunek III.3) niniejszej decyzji.

Zapis wynikający z opinii Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Brodnicy z dnia 25.06.2014 dotyczący parametrów turbiny wiatrowej nr 4 w odniesieniu do oddziaływania akustycznego skumulowanego tej turbiny z planowanymi turbinami Topaz i Szmaragd został ujęty w sentencji niniejszej decyzji w warunku II.6. b). Tut. organ określił maksymalną dopuszczalną moc akustyczną w porze nocnej turbiny numer 4 (tworzącą farmę wiatrową Książki) w przypadku gdy zostaną pobudowane turbiny inwestorów Topaz i Szmaragd na 105dB(A). Przy zachowaniu takich parametrów turbin jak określone w decyzjach administracyjnych zgodnie z aktami sprawy nie dojdzie do przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu na najbliższych terenach objętych ochroną akustyczną.

W trakcie analizy tut. Organ ustalił, że w czasie realizacji przedsięwzięcia nie będą wykorzystywane żadne urządzenia, których praca mogłaby powodować zagrożenie dla środowiska w zakresie emisji pola lub promieniowania elektromagnetycznego. Głównymi źródłami pola elektromagnetycznego, związanymi bezpośrednio z elektrownią wiatrową, są generator turbiny wiatrowej oraz transformator wyjściowy. Elementy te umieszczone są zazwyczaj wewnątrz gondoli elektrowni na szczycie wieży, tj. na wysokości od ok. 89 m n.p.t. do ok. 143 m. Ze względu na lokalizację generatora na wysokości od ok. 89 m n.p.t. do ok. 143 m n.p.t. poziom pola elektromagnetycznego generowanego przez elementy elektrowni, w poziomie terenu (na wysokości 1,8 m) jest w praktyce pomijalny. Tut. Organ ustalił, że zarówno turbiny wiatrowe, jak i linie kablowe oraz stacja transformatorowa GPO, nie będą źródłem pola elektromagnetycznego o wartościach wyższych niż dopuszczalne, a tym samym brak jest podstaw do utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania.

Jednocześnie jednak, mając na uwadze charakter i specyfikę przedsięwzięcia, tut. Organ uznał za zasadne przeprowadzenie badań monitoringowych w zakresie wpływu przedsięwzięcia na chiropterofaunę i awifaunę i nałożył w tym zakresie na Wnioskodawcę określone obowiązki.

Tut. Organ uznał, że zaproponowane rozwiązanie technologiczne i zabezpieczające uwzględniają wymogi prawne i są zgodne ze standardami stosowanymi na terenie krajów Unii Europejskiej. Mając na uwadze zaproponowane rozwiązania i przeprowadzoną analizę określił odpowiednie warunki wykorzystania terenu w fazie realizacji i eksploatacji lub użytkowania przedsięwzięcia, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności ochrony cennych wartości przyrodniczych, zasobów naturalnych i zabytków oraz ograniczenia uciążliwości dla terenów sąsiednich oraz wymagania dotyczące ochrony środowiska konieczne do uwzględnienia w dokumentacji wymaganej do wydania decyzji pozwolenia na budowę.

Warunki:

a) określone przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy w uzgodnieniu z dnia 4 sierpnia 2014 (znak WOO.4242.25.2014.JM.3) zostały w całości przeniesione do sentencji decyzji zgodnie z powyższymi wyjaśnieniami;

b) określone przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Brodnicy w opinii z dnia 27.02.2014r. (znak: N.Nz-42-J-54/1049/14) oraz z dnia 25.06.2014 (znak: N.NZ-42-J-280/280/3223/14) zostały w części dotyczącej kwestii akustycznych oraz odległości od zabudowań przeniesione do sentencji decyzji, zaś do części dotyczącej warunku: „*uciążliwość inwestycji nie może powodować konfliktów społecznych oraz naruszać interesów osób trzecich*” organ odniósł się we wcześniejszej części uzasadnienia;

c) określone przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Grudziądzu z dnia 4.12.2014r. (znak: N.NZ.424/16/14) zostały w całości przeniesione do sentencji decyzji;

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Wąbrzeźnie nie zgłosił dodatkowych warunków w trakcie postępowania administracyjnego, uznał iż planowana budowa nie spowoduje zagrożenia dla środowiska i zdrowia ludzi w stopniu wymagającym stawiania szczególnych warunków do decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

35. Przedmiotowa analiza została przeprowadzona przez tut. Organ przy uwzględnieniu takich aspektów jak znaczące oddziaływanie planowanego przedsięwzięcia na środowisko obejmujące bezpośrednio, pośrednio, wtórne, skumulowane, krótko, średnio i długoterminowe, stałe i chwilowe oddziaływanie na środowisko. W toku postępowania ustalono, że działania krótkoterminowe zaistnieją na etapie budowy i likwidacji inwestycji, spowodują chwilowe zmiany w środowisku przyrodniczym (poza zmianą krajobrazu) i ustąpią po zakończeniu tychże etapów (czasowe zajęcie terenu, zwiększona emisja zanieczyszczeń do atmosfery itp.).

Zarówno oddziaływania średnioterminowe jak i długoterminowe związane będą z istnieniem inwestycji. Polegać one będą przede wszystkim na ingerencji w klimat akustyczny generowany turbinami wiatrowymi. W oparciu o przedstawione analizy rozprzestrzeniania się hałasu na omawianym terenie tut. Organ przyjął, że nie zostaną przekroczone standardy imisyjne. Oddziaływaniami o takim czasie trwania będą również wszystkie wpływy wywierane na występujące populacje ptaków, nietoperzy oraz innych zwierząt (przede wszystkim zaburzenia w warunkach siedliskowych i wynikające z tego tytułu zmiany behawioralne (w szczególności zmiany lokalizacji żerowania, odpoczyniania). Jak wynika z materiałów przedstawionych przez Wnioskodawcę, średnio- i długoterminowe oddziaływania będą się wiązać z ograniczeniem produkcji energii elektrycznej ze źródeł konwencjonalnych. Pośrednio przyczyni się to do zmniejszenia zanieczyszczeń atmosfery, w tym emisji gazów cieplarnianych, a także do zmniejszenia wydobycia stałych paliw kopalnych. W perspektywie długoterminowej może stać się to przyczyną poprawy jakości klimatu w skali regionalnej. Jednocześnie tut. Organ stwierdził, że oddziaływania stałe związane z planowaną inwestycją to głównie zmiana krajobrazu terenu oraz zmiana klimatu akustycznego. Organ uznał jednakże, że zmiany te, wywołane ingerencją człowieka w środowisku są nieuniknione, niezależnie od rodzaju inwestycji mogącej powstać na analizowanym terenie. W opinii tut. Organu te kwestie nie są wystarczającą przesłanką do odmowy uzgodnienia uwarunkowań przedsięwzięcia, zwłaszcza, że jak wynika z akt sprawy, z uwagi na zakres i charakter inwestycji nie przewiduje się wystąpienia oddziaływań nieodwracalnych, skutków których nie dałoby w jakikolwiek sposób odwrócić czy to poprzez działania minimalizujące na etapie realizacji i eksploatacji, czy też poprzez działania rekultywacyjne na etapie likwidacji.

36. W ramach analizy oddziaływań skumulowanych w zakresie oddziaływania akustycznego tut. Organ zwrócił uwagę, że do najbliższej naj bliżej położonych przedsięwzięć wiatrowych, które mogą znaleźć się w potencjalnej strefie kumulowania się oddziaływań, a dla których wydano decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach, należą: 1) Farma wiatrowa inwestora EW Rywałd 2) Farma Wiatrowa Radzyń Chełmiński 3) Dwie elektrownie wiatrowe planowane przez Inwestorów Topaz i Szmaragd 4) Jedna elektrownia wiatrowa w Łopatkach 5) Elektrownia wiatrowa Wąbrzeźno. Wyniki analiz oraz nałożone w sentencji niniejszej decyzji warunki wskazują, iż realizacja planowanych elektrowni nie spowoduje przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu określonych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 1 października 2012r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. 2012 nr 0 poz. 1109 z póź.zm).

37. W toku postępowania tut. Organ ustalił, że planowane przedsięwzięcie zlokalizowane jest poza obszarami podlegającymi ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody. Najbliższej położone obszary objęte ochroną na mocy przywołanej ustawy to:

- Obszar chronionego krajobrazu – kompleks torfowiskowo-jeziorno-leśny „Zgniłka-Wieczno-Wronie”, który znajduje się w odległości ok. 3,7 km,
- Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Osy i Gardęgi, który znajduje się w odległości ok. 3,2 km,
- Rezerwat przyrody „Wronie”, który znajduje się w odległości ok. 5,7 km,
- PLH040033 Doliny Osy, który znajduje się w odległości ok. 7 km,
- PLH040036 Ostoja Brodnicka, który znajduje się w odległości ok. 11 km,
- Brodnicki Park Krajobrazowy, który znajduje się w odległości ok 10 km.

Znaczne oddalenie od realizowanej inwestycji wyklucza możliwość wystąpienia oddziaływania na ww. obszary.

Planowane przedsięwzięcie jest także zlokalizowane poza zasięgiem oddziaływania na gatunki i siedliska chronione w ramach sieci Natura 2000: „Dolina Osy”, „Cytadela Grudziądz”, „Zamek Świecie”, „Dolina Drwęcy”, „Forty w Toruniu”, „Dolina Wisła”, „Ostoja Lidzbarska”, oraz „Ostoja Brodnicka”, których obszary przebiegają w większości w znacznej odległości od realizowanej inwestycji.

38. Zgodnie z art. 81 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...)* jeżeli z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wynika, że przedsięwzięcie może spowodować nieosiągnięcie celów środowiskowych zawartych w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach odmawia zgody na realizację przedsięwzięcia, o ile nie zachodzą przesłanki o których mowa w art. 38j ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne. Tut. Organ ustalił, że planowane przedsięwzięcie jest zlokalizowane na obszarze dorzecza Wisły, które jest objęte Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, przyjętym Uchwałą Rady Ministrów z dnia 22 lutego 2011r. (M.P. z dnia 21 czerwca 2011r., Nr. 49, poz. 549). Planowane przedsięwzięcie położone jest na obszarze trzech jednolitych części wód powierzchniowych (i) PLRW2000172966929 Radzyńska Struga (ii) PLRW200023296689 Lutryna od Dużej Bachy do kanału Sicińskiego (iii) PLRW200019296699 Lutryna od Kanału Sicińskiego do ujścia.

Z uwagi na skalę i charakter przedsięwzięcia stwierdza się, że jego realizacji nie wpływa na ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w przedmiotowym planie.

39. Mając na uwadze potencjalne oddziaływanie planowanego przedsięwzięcia na chiropterofaunę i awifaunę, po przeanalizowaniu materiału dowodowego, tut. Organ uznał za zasadne nałożenie obowiązku w zakresie przeprowadzenia chiropterologicznego i ornitologicznego monitoringu porealizacyjnego. Porealizacyjny monitoring chiropterologiczny powinien być prowadzony przez co najmniej 3 lata w trakcie pierwszych 5 lat funkcjonowania elektrowni wiatrowych, a jego wyniki dostarczone tut. organowi oraz Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Bydgoszczy niezwłocznie po każdym roku przeprowadzonych badań, do 30 dni od ich zakończenia. Organ uznał, że cenną pozycją jaką Wnioskodawca może uwzględnić przy prowadzeniu monitoringu jest opracowanie Polskiego Stowarzyszenia Energetyki Wiatrowej „Tymczasowe wytyczne dotyczące oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na nietoperze (na rok 2009, wersja II)”. Organ uznał także za zasadne dookreślenie zakresu tego obowiązku, poprzez wskazanie jakie kwestie i zagadnienia powinien on obejmować. Porealizacyjny monitoring ornitologiczny powinien obejmować cykl roczny i stanowić replikę badań przedrealizacyjnych. W tym przypadku za warte uwzględnienia tut. Organ uznał opracowanie Polskiego Stowarzyszenia Energetyki Wiatrowej

„Wytyczne w zakresie oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na ptaki”, Szczecin 2008r. Realizację monitoringu należy wykonać w ciągu 5 lat po oddaniu farmy do eksploatacji, w wybranych przez eksperta-ornitologa 3 latach, a jego wyniki i wnioski dostarczyć tut organowi oraz Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Bydgoszczy niezwłocznie po każdym roku przeprowadzonych badań, do dwóch miesięcy od ich zakończenia.

40. W trakcie prowadzonej w okresie od 16 lipca 2014r. do 7 sierpnia 2014r. oraz od 18.09.2014 do 10.10.2014 oceny oddziaływania przedmiotowego przedsięwzięcia na środowisko z udziałem społeczeństwa wpłynęły następujące uwagi i wnioski:

(i) przy piśmie z dnia 06.08.2014 (data wpływu do tut. Organu 07.08.2014) Stowarzyszenia Książki-Przyjazna Gmina reprezentowane przez Pana Łukasza Klimka;

(ii) przy dwóch pismach z dnia 08.10.2014 (data wpływu do tut Organu 09.10.2014) Stowarzyszenia Książki-Przyjazna Gmina reprezentowane przez pana Łukasza Klimka.

Stowarzyszenie we wszystkich swoich pismach złożonych w trakcie postępowania z udziałem społeczeństwa wyraziło sprzeciw wobec realizacji przedsięwzięcia.

W niniejszych pismach Stowarzyszenie wskazało na: ograniczenie inwestycyjne jaki może powodować budowa planowanego przedsięwzięcia, negatywne oddziaływanie na krajobraz, środowisko i ludzi planowanej farmy wiatrowej z uwagi na emisję hałasu (w tym, w efekcie skumulowanym), efekt migotania cienia, infradźwięki, efekt rzucania lodem, bliskie odległości pomiędzy siedzibami ludzkimi a elektrowniami, małą dbałość organu w kwestii informowania społeczeństwa o planowanej inwestycji.

W trakcie postępowania tut. Organ ustalił, że teren planowanej farmy wiatrowej nie podlega ochronie w zakresie krajobrazu poprzez utworzenie na tym terenie form ochrony – Parku Krajobrazowego, Obszaru Chronionego Krajobrazu. Inwestycja planowana jest w krajobrazie typowo rolniczym ze skupioną i rozproszoną zabudową mieszkaniową, dla których brak jest regulacji w przedmiotowym zakresie.

Stowarzyszenie w swoim piśmie z dnia 06.08.2014 negatywnie oceniło brak jednoznacznego zapisu określającego odległość turbin wiatrowych od siedzib ludzkich. Tut. Organ po analizie zgromadzonego materiału dowodowego oraz opinii i uzgodnień nałożył w sentencji niniejszej decyzji warunki dotyczące minimalnej odległości elektrowni wiatrowych od zabudowań mieszkalnych – warunki II.7 oraz II.8. Dzięki czemu organ architektoniczno-budowlany będzie miał możliwość weryfikacji odległości, o których mowa wcześniej w przedmiotowym zakresie.

W odniesieniu do kwestii oddziaływań skumulowanych podnoszonych przez Stowarzyszenie należy zauważyć, iż w treści decyzji nałożono warunki polegające na obniżeniu mocy akustycznych w porze nocnej turbin: WTG 3 (obniżenie mocy akustycznej do 105,5dB); WTG 4 (obniżenie mocy akustycznej do 105dB); WTG 11 (obniżenie mocy akustycznej do 101dB) w związku z kumulacją oddziaływań akustycznych od innych przedsięwzięć. W zakresie oddziaływań związanych z migotaniem cienia tut. Organ przeanalizował treść Raportu oraz wyjaśnień Inwestora i autora raportu (pismo z dnia 03.09.2014) przedstawiających analizy skumulowane w tym zakresie zgodnie z wnioskiem Stowarzyszenia zawartym w piśmie z dnia 06.08.2014. Wyniki przedstawionych analiz wykonanych przy założeniu, iż dany budynek mieszkalny jest szklarnią wskazują, iż w większości lokalizacji efekt ten będzie miał miejsce przed godziną 6:00 w okresie czerwiec – sierpień lub w mniejszej mierze ok. 20.00. Dodatkowo w związku z treścią pisma Stowarzyszenia tut. Organ w punkcie III.4) wskazał na konieczność obserwacji zacienienia poprzez bezpośredni pomiar nasłonecznienia i w przypadku wystąpienia uciążliwości wprowadzenie działań minimalizujących polegających na np. nasadzeniach zieleni izolacyjnej na koszt Inwestora.

W odniesieniu do infradźwięków tut. Organ podziela stanowisko Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska wyrażone w publikacji „Wytyczne w zakresie prognozowania oddziaływań na

środowisko farm wiatrowych” przywołane przez Inwestora przy piśmie z dnia 03.09.2014: „w kwestii dźwięków emitowanych przez turbiny wiatrowe, większości naukowców jest zgodnych – nie ma przekonywujących dowodów na to by hałas czy infradźwięki, których źródłem są elektrownie wiatrowe wywierały negatywny wpływ na zdrowie lub samopoczucie człowieka (...)”.

Stowarzyszenie zarzuciło małą dbałość organu dotyczącą informowania społeczeństwa. Tut. organ pragnie zauważyć, iż dwukrotnie zapewnił możliwość udziału społeczeństwa w postępowaniu w ramach którego przeprowadzona została ocena oddziaływania na środowisko. Na podstawie zapisu art. 33 ust. 1 pkt 2 ustawy ooś tut. Organ podał do publicznej wiadomości informację o:

- wszczęciu postępowania,
- przedmiocie decyzji która ma być wydana,
- organie właściwym do wydania decyzji oraz organie właściwym do wydania uzgodnienia i opinii,
- możliwości zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy oraz o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu,
- możliwości składania uwag i wniosków,
- sposobie, miejscu i terminie składania uwag i wniosków,
- organie właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków

Podanie do publicznej wiadomości nastąpiło w formie obwieszczenia na stronie BIP tut. Organu, a także wywieszono na tablicach ogłoszeń: w siedzibie Urzędu Gminy Książki, w m. Blizienko, w m. Blizno, w m. Książki, w m. Łopatki, w m. Szczuplinki, w m. Zaskocz, w siedzibie Urzędu Gminy Świecie nad Osą, w m. Białobłoty, w siedzibie Urzędu Wąbrzeźno, w m. Jarantowice, w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy Radzyń Chełmiński, w m. Mazanki, w m. Gołębiewo, w m. Rywałd, w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie, w m. Budziszewo

W odniesieniu do przywołanej przez Stowarzyszenie zasady przezorności tut. Organ zauważył, iż zasada przezorności jako Zasada 15 Deklaracji z Rio de Janeiro z 1992 została sformułowana następująco: „Wszystkie państwa powinny szeroko zastosować zapobiegawcze podejście w celu ochrony środowiska, mając na uwadze ich własne możliwości. Tam gdzie występują zagrożenia poważnymi lub nieodwracalnymi zmianami, brak całkowitej naukowej pewności nie może być powodem opóźniania efektywnych działań, których realizacja prowadziłyby do zapobiegania degradacji środowisk”. W prawie Unii Europejskiej zasada przezorności została wpisana do art. 174 pkt 2 – Traktatu Ustanawiającego Wspólnotę Europejską: „Polityka Wspólnoty w dziedzinie środowiska naturalnego stawia sobie za cel wysoki poziom ochrony z uwzględnieniem różnorodności sytuacji w różnych regionach Wspólnoty. Opiera się na zasadzie ostrożności oraz na zasadach działania zapobiegawczego, naprawiania szkody w pierwszym rzędzie u źródła i na zasadzie „zanieczyszczający płaci”. Zdaniem organu powyższa zasada może mieć zastosowanie w przypadku braku naukowych możliwości określenia wpływu przedsięwzięcia na środowisko, niedopuszczalne jest natomiast jej stosowanie z powodu nieposiadania przez organ danych, które istnieją lub mogą zostać zebrane w toku postępowania wyjaśniającego. W przypadku przedmiotowej decyzji organ posiadał wystarczające dane, zzerane w toku postępowania, do oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Równocześnie w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedmiotowego przedsięwzięcia organ określił szereg warunków wykorzystania terenu w fazie realizacji i eksploatacji ze szczególnym uwzględnieniem ograniczenia uciążliwości dla terenów sąsiednich.

Stowarzyszenie podnosi również, iż planowana inwestycja naruszy standardy Konstytucyjne mieszkańców określone a art. 5, art. 68 ust 4 oraz 39 Konstytucji RP. Odnosząc się do stawianych zarzutów wyjaśniam co następuje.

Zgodnie z art. 8 ust. 2 Konstytucji jej przepisy stosuje się bezpośrednio, chyba że sama konstytucja stanowi inaczej. Bezpośrednie stosowanie jest jednak możliwe wówczas gdy norma

konstytucyjna jest skonkretyzowana w stopniu pozwalającym na samoistne jej zastosowanie. Powołany przez Stowarzyszenie przepis art. 68 Konstytucji wyraża zasady polityki Państwa stosowane przy realizowaniu prawa do ochrony zdrowia w granicach określonych ustawami. Powołany przez Odwołującego przepis art. 68 ust. 4 Konstytucji nakłada na władze publiczne obowiązek zwalczania chorób, epidemii i zapobiegania negatywnym dla zdrowia skutkom degradacji środowiska. Jednakże i w tym przypadku Konstytucja nie określa ani form, ani zakresu tych obowiązków. W oparciu o przepisy szczególne w raporcie przeprowadzono obliczenia hałasu. Z ww. obliczeń uwzględniających lokalizację turbin wynika, że nie zostaną przekroczone dopuszczalne poziomy hałasu w środowisko na terenach normowanych (zabudowy mieszkaniowej). Ponadto eksploatacja farmy wiatrowej będzie powodowała stałą emisję pola i promieniowania elektromagnetycznego. Jednakże zasięg ponadnormatywnego promieniowanie elektroenergetycznego nie wykroczy:

- w przypadku transformatorów i generatorów siłowni wiatrowych – poza obudowę gondoli. W celu zminimalizowania negatywnego oddziaływania gondola jest otoczona metalowym przewodnikiem o właściwościach ekranujących, ponadto transformator i generator umieszczone są na wysokości co najmniej 89m n.p.t.
- w przypadku podziemnej sieci kablowej SN – poza sam przewód;
- w przypadku kabli elektroenergetycznych wewnątrz wież – poza wieże, ze względu na stalową konstrukcję wież kable są ekranowane

- w przypadku GPO nie wykroczy poza wygradzony teren tego elementu przedsięwzięcia.

Biorąc pod uwagę powyższe stwierdza się, iż w przedmiotowym przypadku nie zostały naruszone ww. artykuły Konstytucji RP.

Ponadto przedmiotową inwestycję (w tym raport o oddziaływaniu na środowisko) zaopiniowały organy inspekcji sanitarnej, określając szczegółowe warunki jej realizacji m. in. W celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych.

41. W toku prowadzonego postępowania administracyjnego, poza okresem udziału społecznego w przedmiotowej sprawie:

(i) w dniu 10.04.2014r. do tut. Organu wpłynęło pismo z dnia 10.04.2014 pani Bernadety Jedamskiej, Alojzego Jedamskiego oraz Jadwigi Zarębskiej, w którym wniesiono o rezygnację z budowy turbin wiatrowych w Bliźnie w związku z oddziaływaniem akustycznym jakie one powodują.

Jednocześnie w treści pisma wskazano, na prawo współwłasności do gospodarstwa w Bliźnie 22 na działce ewidencyjnej 96/1. Tut. organ po analizie poświadczonych przez właściwy organ map ewidencyjnych, kopii wypisów z ewidencji gruntów oraz zawartości raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko i jego uzupełnień zwrzył co następuje.

Działka o numerze 96/1 położona w obrębie ewidencyjnym Blizno, na, której zlokalizowana jest zabudowa zagrodowa jest własnością: Barbary Celińskiej, Bernadety Jedamskiej, Bernadety Ulanowskiej, Jadwigi Zarębskiej (zgodnie z kopią wypisu z ewidencji gruntów). Dla przedmiotowej zabudowy obowiązują dopuszczalne poziomy hałasu 45dB dla pory nocy oraz 55dB dla pory dnia.

Zgodnie z raportem o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko lokalizacja przedmiotowej zabudowy mieszkaniowej odpowiada punktowi immisji P1, w którym to punkcie zgodnie z analizami propagacji hałasu maksymalny prognozowany poziom mocy akustycznej nie przekroczy 43,2 dB czyli będzie niższy od wartości dopuszczalnej.

(ii) w dniu 08.01.2015 do tut. Organu wpłynęło pismo z dnia 04.01.2015 Stowarzyszenia Książki-Przyjazna Gmina w uwagami oraz wnioskami.

Poniżej tut. Organ odniósł się do uwag Stowarzyszenia zwartych w ww. piśmie.

W odniesieniu do rozpatrywanych przez Inwestora wariantów w tym wariantu alternatywnego, należy zauważyć, iż w raporcie oś można wskazać co najmniej 3 rozpatrywane przez inwestora warianty: (i) wariant wybrany przez inwestora do realizacji, (ii) racjonalny wariant alternatywny, (iii) wariant najlepszy dla środowiska (może on być jednocześnie tożsamy z jednym z wymienionych powyżej).

Za racjonalny wariant alternatywny przedsięwzięcia uznaje się taki, który jest możliwy do wykonania z ekonomicznego, technicznego/technologicznego oraz prawnego punktu widzenia założony przez wnioskodawcę cel, a więc w wypadku farm wiatrowych – produkcję energii elektrycznej z wykorzystaniem odnawialnego źródła jakim jest siła wiatru. Co prawda obowiązujące przepisy nie nakładają ograniczeń jeśli chodzi o wybór wariantu/wariantów, który zostanie zaprezentowany w raporcie jako racjonalny wariant alternatywny. Jednakże preferowanym i polecanym rozwiązaniem jest przedstawienie wariantu lokalizacyjnego (inne lokalizacje ewentualnie innej ilości elektrowni) lub wariantu technologicznego (np. zastosowanie innego typu turbin) czy nawet czasowego budowa farmy przez cały rok lub tylko poza sezonem wegetacyjnym, wyłączanie turbin w pewnych okresach). Najważniejsze, aby wariant alternatywny był możliwy do realizacji. Zatem przedstawienie jako wariantu alternatywnego rozwiązania, które z przyczyn prawnych nie jest możliwe do wykonania nie może mieć miejsca. W trakcie przygotowywania projektu farmy wiatrowej na terenie gminy Książki inwestor rozpatrywał 2 różne warianty lokalizacyjne elektrowni wiatrowych. W przedłożonym na potrzeby przedmiotowego przedsięwzięcia raporcie o oddziaływaniu na środowisko przeanalizowano szczegółowo ww. warianty. Poddano analizie również wariant polegający na zaniechaniu realizacji inwestycji (tzw. wariant zerowy). Dokonując analizy wariantów przedsięwzięcia, Wnioskodawca rozpatrywał możliwości realizacji jak największej ilości turbin wiatrowych tj. 14szt. a wobec stwierdzonych negatywnych oddziaływań wnioskodawca dokonał redukcji ilości turbin do 12 sztuk o łącznej mocy zespołu do 42MW.

W odniesieniu do braku analizy wietrzności dla planowanego terenu zainwestowania należy zauważyć, iż raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia powinien zawierać elementy wymienione w art. 66 ustawy o oś. Ustawa nie stanowi jakoby nieodzownym jej elementem miała być analiza wietrzności stanowiąca ekonomiczne uzasadnienie inwestycji. Nie mniej, w analizach dotyczących migotania cienia (w tym analizie dostarczonej przy piśmie z dnia 03.09.2014 przygotowanej na wniosek Stowarzyszenia) oraz rozdziale dotyczącym charakterystyki klimatu i mikroklimatu terenu inwestycji zawartej w raporcie zawarto koniczne informacje dotyczące wietrzności;

W odniesieniu do braku rzetelnej prognozy bezpośredniego wpływu inwestycji na środowisko ze względu na brak szczegółów dotyczących turbin wiatrowych należy zauważyć, iż analizy propagacji hałasu zostały wykonane dla skrajnych parametrów wież tj. dla 89 i 143m czyli dla najbardziej niekorzystnych możliwych sytuacji.

W raporcie o oddziaływaniu na środowisko wyraźnie zaznaczono lokalizacje planowanych elektrowni wiatrowych oraz wskazano, iż nie ma powiązania pomiędzy mocą akustyczną turbin a mocą nominalną ich generatora (tabela 3.1) tzn. wbrew temu co podnosi Stowarzyszenie nie istnieje zależność: im większa moc znamionowa tym większa moc akustyczna turbin.

Jednocześnie warunkami niniejszej decyzji Inwestor został zobowiązany do użycia turbin o określonych mocach akustycznych (warunki II 5. Oraz II 6.), co pozwoli zachować dopuszczalne poziomy hałasu określone rozporządzeniem ministra środowiska z dnia 1 października 2012r. zmieniające rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2012 nr 0 poz. 1109 z późn. zm.).

W związku z powyższym zdaniem tut. Organu nie istnieje konieczność aby decyzja precyzowała dokładny model i producenta turbin wiatrowych tworzących niniejszą inwestycję zważywszy również, iż przepisy szczególne tak nie stanowią;

Zdaniem tut. Organu nie istnieje konieczność uzupełnienia raportu w zakresie dokładnych współrzędnych podanych turbin i budynków, celem weryfikacji odległości w tabeli nr 7.2 zawartej w raporcie. Zgodnie z opiniami Państwowych Powiatowych Inspektorów Sanitarnych oraz uzgodnieniem regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy warunkiem II.7 oraz II. 8 ustanowiono minimalną odległość między wieżą elektrowni wiatrowych a zabudowaniami mieszkalnymi, jednocześnie na późniejszym etapie inwestycyjnym zarówno projektant jak i organ architektoniczno-budowlany zgodnie z zapisami ustawy z dnia 7 lipca 1994r. Prawo Budowlane (Dz. U. 1994 Nr 89 poz. 414) będą związani warunkami niniejszej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Inwestor w Raporcie oraz przy piśmie z dnia 23.05.2014r. szczegółowo wyjaśnił założenia poczynione w związku z analizą propagacji hałasu poczynioną na potrzeby niniejszego postępowania administracyjnego. Założenia zostały zaakceptowane przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, który uzgodnił warunki realizacji przedsięwzięcia. W związku z czym tut. organ nie znajduje podstaw do negowania przyjętych przez autora raportu założeń.

W związku z podniesioną przez Stowarzyszenie w piśmie z dnia 04.01.2015 kwestią:

- prawdopodobnego zwiększania ilości wytwarzanych decybeli” przez elektrownie wiatrowe oraz zgodnie z opinią Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Grudziądzu nałożono na inwestora obowiązek wykonania analizy porealizacyjnej, która powinna być wykonana w porze dnia i nocy po 1 roku oraz po 2 latach funkcjonowania przedsięwzięcia (patrz warunek VI 1.b);

- zagrożenia od efektu rzucania lodem w niniejszej decyzji nałożono na Inwestora konieczność zapobiegania oraz monitorowania oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w zakresie prowadzenia obserwacji zjawiska oblodzenia łopat za pomocą systemu umieszczonego na bądź w turbinie wiatrowej, który w przypadku wystąpienia zjawiska oblodzenia spowoduje zatrzymanie pracy turbin.

42. W toku postępowania tut. Organ ustalił, że w przedmiotowym postępowaniu nie zachodzą przesłanki do tworzenia obszaru ograniczonego oddziaływania. W świetle obowiązujących przepisów elektrownie wiatrowe nie są przedsięwzięciem, dla którego jest możliwe utworzenie obszaru ograniczonego użytkowania. Ponadto, mając na uwadze charakter planowanego przedsięwzięcia i odległość od granic kraju, w toku oceny oddziaływania na środowisko nie stwierdzono możliwości wystąpienia trans granicznego oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko zarówno na etapie budowy jak i późniejszej eksploatacji. Tut. Organ ustalił, że planowane przedsięwzięcie nie należy do kategorii zakładów o zwiększonym ryzyku albo zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

43. Informacje zgromadzone w toku postępowania dowodowego, w tym w szczególności zawarty w raporcie o oddziaływaniu na środowisko planowanego przedsięwzięcia szczegółowy i jednoznaczny opis planowanej do zastosowania technologii oraz stosowanych środków mających na celu zmniejszenie uciążliwości dla środowiska, pozwoliły w stopniu wystarczającym na dokonanie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i w związku z tym nie wskazano na potrzebę przeprowadzenia ponownej oceny oddziaływania na środowisko na etapie uzyskiwania decyzji pozwolenia na budowę.

44. W przedmiotowym postępowaniu, zgodnie z art.10 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego zapewniono stronom czynny udział w każdym stadium postępowania, a przed wydaniem decyzji umożliwiono im wypowiedzenie się, co do zebranych dowodów i materiałów oraz złożenie wniosków i uwag. Ponadto, zgodnie z art. 79 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...), tut. Organ zapewnił możliwość udziału społeczeństwa w postępowaniu na zasadach i w zakresie wynikającym z przepisów prawa.

45. Zgodnie z brzmieniem art. 75 ust. 4 ustawy z dnia 3 października 2008r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...)*, tj.: „*W przypadku przedsięwzięcia, wykraczającego poza obszar jednej gminy decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach wydaje wójt, burmistrz, prezydent miasta, na którego obszarze właściwości znajduje się największa część terenu, na którym ma być realizowane to przedsięwzięcie, w porozumieniu z zainteresowanymi wójtami, burmistrzami, prezydentami miast*”, w przedmiotowej sprawie organem właściwym do wydania decyzji środowiskowej jest tutaj. Organ, natomiast decyzja powinna być wydana w porozumieniu z Wójtem Gminy Świecie nad Osą oraz Wójtem Gminy Wąbrzeźno.

W związku z powyższym tutaj. Organ przy pismach z dnia 29.01.2015 tutaj. organ przesłał projekt decyzji do Wójta Gminy Świecie nad Osą oraz Wójta Gminy Wąbrzeźno. W odpowiedzi na pismo tutaj. Organu Wójt Gminy Wąbrzeźno wydał w dniu 11.02.2015 postanowienie (znak: WOŚ.6220.2.2015), w którym wskazał na konieczność ujęcia w sentencji decyzji zapisu stanowiącego, iż lokalizacje elektrowni wiatrowych na terenie Gminy Książki należy przyjąć w taki sposób, aby nie wywoływały one konieczności ustanawiania terenów wyłączonych z zabudowy mieszkaniowej na terenie gminy Wąbrzeźno, jednocześnie w uzasadnieniu postanowienia wskazał, iż wskazany zakres przedsięwzięcia na terenie Gminy Wąbrzeźno (infrastruktura towarzysząca) nie ingeruje w sposób znacząco szkodliwy tak dla właścicieli nieruchomości, na których będzie ono realizowane jak i dla właścicieli nieruchomości sąsiednich.

Wójt Gminy Świecie nad Osą w terminie 14 dni od otrzymania projektu niniejszej decyzji nie zajął stanowiska w sprawie.

Odnosząc się do sugestii Wójta Gminy Wąbrzeźno zawartej w Postanowieniu z dnia 11.02.2015 (znak: WOŚ 6220.2.2015) w przedmiocie uszczegółowienia zapisów przedmiotowej decyzji w kwestii wymogu usytuowania elektrowni wiatrowych, które to usytuowanie nie powodowałoby ograniczeń w zakresie polityki przestrzennej gminy Wąbrzeźno wyrażonej w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wąbrzeźno przyjętego uchwałą nr XXXIX/252/2013 Rady Gminy Wąbrzeźno z dnia 19 czerwca 2013r., należy zauważyć, iż studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jako dokument nie będący aktem prawa miejscowego, nie może bezpośrednio oddziaływać na treść decyzji administracyjnych, w tym w szczególności decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięcia. Tutejszy organ nie znajduje także jakichkolwiek podstaw prawnych do wysuwania twierdzeń, iż decyzje administracyjne, w tym w szczególności decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięcia mają moc sprawczą wprowadzania zmian do obowiązujących już studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, w związku z powyższym wymóg zawarcie uszczegółowienia, o którym mowa w postanowieniu z dnia 11.02.2015 (znak: WOŚ 6220.2.2015) nie znajduje uzasadnienia w świetle brzmienia obowiązujących przepisów prawa.

46. W opinii tutaj. Organu materiał dowodowy w przedmiotowej sprawie jest kompletny, zawiera wszystkie elementy i dane, których zgromadzenie jest warunkiem pozwalającym na przeprowadzenie prawidłowej oceny oddziaływania na środowisko w zakresie wymaganym przez przepisy prawa. Zawartość materiału dowodowego jest prawidłowa merytorycznie i logiczna. Tutaj. Organowi nie przedstawiono żadnych dowodów, które mogłyby pozostawać w sprzeczności z materiałem dowodowym zgromadzonym w niniejszej sprawie. Na podstawie przedłożonych dokumentów oraz uzyskanych uzgodnień, można stwierdzić, że uwzględnienie nałożonych niniejszą decyzją warunków, powinno zabezpieczyć środowisko przed ewentualnym negatywnym wpływem planowanego przedsięwzięcia.

W tym stanie rzeczy należało orzec jak w sentencji.

Informacja o niniejszej decyzji podlega ujawnieniu w publicznie dostępnym wykazie danych zgodnie z art. 85 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie* (...).

POUCZENIE

Decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dołącza się do wniosku o wydanie decyzji, o których mowa w art. 72 *Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*. Wniosek ten powinien być złożony nie później niż przed upływem czterech lat od dnia, w którym decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach stała się ostateczna. Termin ten może ulec wydłużeniu o dwa lata, jeżeli realizacja planowanego przedsięwzięcia, mogącego znacząco oddziaływać na środowisko, przebiega etapowo oraz nie zmieniły się warunki określone w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Od niniejszej decyzji służy stronom oraz organizacji ekologicznej niebiorącej udziału w postępowaniu, jeżeli jest to uzasadnione celami statutowymi tej organizacji odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Toruniu, za pośrednictwem Wójta Gminy Książki w terminie 14 dni od daty jej doręczenia.

Zgodnie z art. 49 KPA Strony mogą być zawiadamiane o decyzjach i innych czynnościach organów administracji publicznej przez obwieszczenie lub inny zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości sposób publicznego ogłaszania, jeżeli przepis szczególny tak stanowi; w tych przypadkach zawiadomienie bądź doręczenie uważa się za dokonane po upływie czternastu dni od dnia publicznego ogłoszenia.

WÓJT GMINY
Jerzy Duklewicz

Załącznik:

Charakterystyka planowanego przedsięwzięcia zgodnie z art. 82 ust 3 ustawy z dnia 3 października 2008r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie* (...),

Otrzymują:

1. Jean-Claude Moustacakis – prokurent GB Książki 405 Sp. z o.o., ul. Wilcza 46; 00-679 Warszawa;
2. Bartosz Gorgolewski – pełnomocnik GB Książki 405 Sp. z o.o., ul. Wilcza 46; 00-679 Warszawa;
3. Stowarzyszenie „Książki – Przyjazna Gmina” Blizno 1, 87-222 Książki.
4. Pozostałe strony postępowania w trybie art. 49 k.p.a.
5. a/a

Do wiadomości:

1. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy;
2. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy;
3. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Grudziądzu;
4. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Wąbrzeźnie;
5. Wójt Gminy Świecie nad Osą;
6. Wójt Gminy Wąbrzeźno

Pobrano opłatę skarbową w wysokości 205zł na podstawie części I ust. 45 załącznika do ustawy z dnia 16 listopada 2006r. o opłacie skarbowej.

**Charakterystyka planowanego przedsięwzięcia pn.
„Budowa farmy wiatrowej Książki wraz z infrastrukturą towarzyszącą”.**

1. Przedsięwzięcie polega na budowie do 12 elektrowni wiatrowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą o mocy całkowitej zespołu nieprzekraczającej 42 MW. W ramach inwestycji zakłada się realizację następujących elementów:

- turbiny wiatrowe,
- Główny Punkt Odbioru (GPO),
- linie kablowe SN średniego napięcia,
- linie światłowodowa (telekomunikacyjna)
- drogi dojazdowe, place manewrowe/serwisowe, ,
- zaplecze budowy, place składowe i montażowe (jedynie na etapie budowy).

Przedsięwzięcie będzie zlokalizowana w następujących obrębach ewidencyjnych: Białobłoty (gmina Świecie nad Osą), Blizienko, Blizno, Książki, Łopatki, Szczuplinki (gmina Książki), Jarantowice (gmina Wąbrzeźno). W tym m.in. na działkach:

działka z turbiną	numer działki	obręb ewidencyjny	gmina
	9	Białobłoty	Świecie nad Osą
	10/2	Białobłoty	Świecie nad Osą
	15/1	Białobłoty	Świecie nad Osą
	20/2	Białobłoty	Świecie nad Osą
	16/2	Blizienko	Książki
	15	Blizienko	Książki
	74/1	Blizienko	Książki
	74/5	Blizienko	Książki
	35	Blizienko	Książki
	83	Blizienko	Książki
	149	Blizienko	Książki
	132	Blizienko	Książki
Turbina WTG 5	32/9	Blizienko	Książki
	45	Blizienko	Książki
	32/5	Blizienko	Książki
Turbina WTG 6	123	Blizienko	Książki
	124	Blizienko	Książki
	122	Blizienko	Książki
	117	Blizienko	Książki
Turbina WTG 8	139	Blizienko	Książki
	138	Blizienko	Książki
	137/10	Blizienko	Książki

	103	Blizienko	Książki	
	142	Blizienko	Książki	
	27	Blizienko	Książki	
	125	Blizienko	Książki	
Turbina WTG 1	36/1	Blizno	Książki	
	34	Blizno	Książki	
	38	Blizno	Książki	
	39	Blizno	Książki	
	23	Blizno	Książki	
	22/1	Blizno	Książki	
	35	Blizno	Książki	
	60	Blizno	Książki	
Turbina WTG 2	180/4	Blizno	Książki	
	180/3	Blizno	Książki	
	182/3	Blizno	Książki	
	175/2	Blizno	Książki	
	177/3	Blizno	Książki	
	176	Blizno	Książki	
	183/1	Blizno	Książki	
	175/1	Blizno	Książki	
	180/2	Blizno	Książki	
	174/2	Blizno	Książki	
	173/1	Blizno	Książki	
	174/1	Blizno	Książki	
	Turbina WTG 3	107/2	Blizno	Książki
		107/1	Blizno	Książki
108/5		Blizno	Książki	
98/2		Blizno	Książki	
131/1		Blizno	Książki	
199/3		Blizno	Książki	
Turbina WTG 4	201/2	Blizno	Książki	
	143/1	Blizno	Książki	
	154	Blizno	Książki	
	161/1	Blizno	Książki	
	160/1	Blizno	Książki	
	75/1	Blizno	Książki	
	142/2	Blizno	Książki	
	202/1	Blizno	Książki	
	202/4	Blizno	Książki	
	202/2	Blizno	Książki	
	141	Jarantowice	Wąbrzeźno	
	145/1	Jarantowice	Wąbrzeźno	
	146	Jarantowice	Wąbrzeźno	
Turbina WTG 7	1041	Książki	Książki	

	140	Książki	Książki
	138	Książki	Książki
	139	Książki	Książki
Turbina WTG 9	1034/6	Książki	Książki
Turbina WTG 12	321	Łopatki	Książki
	320	Łopatki	Książki
	290	Łopatki	Książki
	326	Łopatki	Książki
	323	Łopatki	Książki
	325	Łopatki	Książki
	324/2	Łopatki	Książki
Turbina WTG 10	27/10	Szczuplinki	Książki
	27/6	Szczuplinki	Książki
	27/7	Szczuplinki	Książki
Turbina WTG 11	88/5	Szczuplinki	Książki
	88/6	Szczuplinki	Książki
	78/1	Szczuplinki	Książki
	91	Szczuplinki	Książki

Należy zwrócić uwagę, iż lista działek przedstawiona powyżej zawiera numery ewidencyjne tych działek, na których zostaną zlokalizowane elektrownie wiatrowe oraz GPO i/lub infrastruktura towarzysząca. Jednakże podziemne linie kablowe SN, jak i drogi dojazdowe mogą być prowadzone również na innych działkach w części obrębów ewidencyjnych Białobłoty (gmina Świecie nad Osą), Blizienko, Blizno, Książki, Łopatki, Szczuplinki (gmina Książki), Jarantowice (gmina Wąbrzeźno) oraz jednocześnie poza terenami zamkniętymi.

2. Projektowana inwestycja będzie składa się z następujących elementów:

a) elektrownie wiatrowe:

Planowana jest budowa do 12 elektrowni wiatrowych o następujących parametrach technicznych dla każdej z turbin:

- maksymalna moc nominalna: do 3,5 MW;
- wysokość wieży od 89m do 143 m;
- maksymalna całkowita wysokość konstrukcji (od podstawy turbiny do skrajnego punktu śmigła w pozycji wzniesionej) – 210 m;
- maksymalna moc akustyczna do 107,5 dB z możliwością redukcji ;
- prędkość wiatru włączenia turbiny: ok. 3-4 m/s,
- nominalna prędkość wiatru: ok. 12m/s,
- prędkość wiatru wyłączenia: ok. 25m/s;
- zakres pracy w temperaturach od ok. -30°C do 40°C.

W ramach inwestycji zakłada się budowę dwunastu siłowni wiatrowych o wysokości całej konstrukcji (mierzonej od podstawy turbiny do skrajnego punktu śmigła w pozycji uniesionej) do 210 m. Zastosowane zostaną wyłącznie fabrycznie nowe turbiny.

Pojedyncza elektrownia wiatrowa będzie składa się z czterech głównych modułów: fundamentu, wieży, gondoli oraz wirnika.

Fundament o średnicy około 20 m zbudowany będzie z konstrukcji żelbetowej. Powierzchnia zajmowana przez fundament pojedynczej turbiny w fazie eksploatacji wyniesie do ok. 0,1 ha.

Turbiny zostaną zainstalowane na tubowej wieży stalowej, betonowej bądź hybrydowej o wysokości od 89 do 143 m. Na wieży usadowiona będzie obrotowa gondola, do której przymocowany będzie trójłopatowy wirnik. Transformator, w zależności od wybranego rozwiązania konstrukcyjnego dostawcy będzie znajdował się wewnątrz lub na zewnątrz turbiny.

Regulacja wszystkich funkcji turbiny będzie się odbywała z wykorzystaniem mikroprocesora i będzie zdalnie monitorowana. Wszystkie elementy turbiny będą zabezpieczone przez korozję i innymi wpływami środowiska przy pomocy specjalnej powłoki wielowarstwowej. Elektrownie wiatrowe wyposażone będą w instalację odgromową oraz zestaw czujników kontrolnych, które w przypadku wystąpienia nieprawidłowości wyślą odpowiednią informację do służb kontrolnych. Praca turbin będzie monitorowana na bieżąco przez system monitoringu analizujący parametry pracy przekazywane przez każdą z turbin.

b) Główny Punkt Odbioru (GPO)

Stacja transformatorowa - zlokalizowany zostanie ostatecznie w miejscu, którego lokalizacja wynikać będzie z otrzymanych przez Inwestora warunków przyłączeniowych planowanej inwestycji do publicznej sieci energetycznej. Wszystkie elektrownie zostaną połączone w obwody za pomocą kabli elektroenergetycznych średniego napięcia (podziemnych), które doprowadzone zostaną do GPO. GPO będzie pracował z napięciem głównym 110 kV, rozpatrywane są następujące lokalizacje stacji elektroenergetycznej: 1034/6 obręb Książki, 35 obręb Blizienko, 16/2 obręb Blizienko, 142 obręb Blizienko, 180/3 i 180/4 obręb Blizno, 27 obręb Blizienko.

Teren jaki zostanie zajęty przez stację elektroenergetyczną wyniesie ok. 0,12ha.

c) kable światłowodowe, średniego napięcia (SN)

Planowane jest wykonanie podziemnych linii telekomunikacyjnych (światłowodowych) do zapewnienia komunikacji pomiędzy systemem sterowania, a projektowanymi elektrowniami oraz kabli średniego napięcia (SN) łączących turbiny między sobą w obwody. Oba rodzaje kabli zostaną ułożone we wspólnym wykopie na głębokości około 1,5 m p.p.t względem punktu zerowego nawierzchni.

d) drogi dojazdowe

Drogi dojazdowe będą łączyły turbiny wiatrowe z najbliższą istniejącą drogą publiczną lub prywatną. Planowane jest wykonanie utwardzonych (np. tłuczniem lub płytami prefabrykowanymi), dróg dojazdowych o szerokości ok. 3,0 - 5,0 m, które będą umożliwiały prowadzenie prac serwisowych.

Na potrzeby etapu budowy wymagane będą drogi o szerokości maksymalnej 7,0 m (na odcinkach prostych). Może zaistnieć również konieczność ulepszenie konstrukcji i tymczasowego poszerzenia istniejących dróg śródpolnych, w celu umożliwienia dojazdu pojazdów specjalnych do miejsca wybudowania turbiny.

e) place montażowe oraz manewrowe i serwisowe

Projektowane drogi dojazdowe zakończone zostaną na czas budowy placami montażowymi, a po jej zakończeniu placami manewrowymi/serwisowymi.

Plac technologiczny w trakcie budowy będzie spełniał funkcje stanowiska głównego żurawia. Po wybudowaniu turbiny jego część zostanie rozebrana, a teren przywrócony do stanu poprzedniego.

Pozostała część stanowić będzie plac manewrowy i zapewnić dostęp do turbiny. Zgodnie z wymogami producenta, przy każdej turbinie zlokalizowany zostanie plac manewrowy o powierzchni od 500 do 3000 m².

Wskazana infrastruktura wewnętrzna na etapie prac budowlanych zostanie powiększona o tymczasowe drogi i dojazdy do turbin, a także place montażowe, zaplecza budowy, mijanki itp., które po zakończeniu budowy ulegną likwidacji i zostaną zagospodarowane jako grunty rolne. Powierzchnia placu montażowego wyniesie ok. 0,6 ha dla każdej z turbin.

- 3. Realizacja inwestycji będzie obejmowała plantowanie terenu, posadowienie turbiny, wykonanie wykopu, wzniesienie konstrukcji wsporczych, realizację obiektów pomocniczych oraz budowę infrastruktury technicznej i komunikacyjnej. Ziemia pochodząca z wykopów zostanie rozplanowana w obrębie obszaru inwestycji tak, aby nie powstały zbędne haldy poeksploatacyjne. Niwelacja terenu zostanie przeprowadzona w sposób umożliwiający dalsze użytkowanie rolnicze terenu i będzie stanowić element rekultywacji terenów zajmowanych przez elementy tymczasowe.**
- 4. Gospodarka odpadami będzie prowadzona w myśl przepisów Ustawy o odpadach oraz podstawowymi zasadami ochrony środowiska.**

Odpady powstałe na etapie budowy zostaną właściwie zagospodarowane, a te, które tego wymagają przekazane do unieszkodliwienia podmiotom gospodarczym posiadającym odpowiednie decyzje administracyjne. Obowiązek zagospodarowania powstałych podczas budowy odpadów spoczywać będzie na wykonawcy robót, który jest zobowiązany do selektywnego magazynowania poszczególnych rodzajów odpadów oraz do wydzielania odpadów nadających się do powtórnego wykorzystania. Na terenie inwestycji, w związku z obecnością pracowników budowlanych powstawać będą odpady komunalne, które należy sukcesywnie usuwać z terenu inwestycji. Na etapie eksploatacji elektrowni wiatrowa praktycznie nie generuje odpadów. Wykorzystywane środki materiałowo-pędne (smar, olej przekładniowy itp.) posiadają dużą żywotność eksploatacyjną, co pozwala na ograniczenie ich zużycia, a tym samym ogranicza ilość powstających odpadów.

- 5. W przypadku wystąpienia sytuacji zanieczyszczenia gruntu lub wód powierzchniowych szkodliwymi substancjami konieczne jest natychmiastowe podjęcie odpowiednich działań, które ograniczą negatywne oddziaływanie na środowisko np. poprzez:**
  - odpowiednie zabezpieczenie terenu, na którym wystąpiło zanieczyszczenie,
  - zebranie szkodliwej substancji wraz z wierzchnią warstwą gruntu,
  - przekazanie usuniętej substancji wraz z glebą do utylizacji.
- 6. Ewentualnie uciążliwości hałasowe w trakcie budowy inwestycji będą jedynie epizodyczne i nie będą powodowały przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu na terenach podlegających ochronie akustycznej.**
- 7. Prace budowlane będą wykonywane w oparciu o harmonogram prac.**

Harmonogram będzie uwzględniał potencjalną uciążliwość prac dla mieszkańców a do prac budowlanych będzie wykorzystywany sprzęt w dobrym stanie technicznym, charakteryzujący się możliwie niskimi wskaźnikami emisji.

8. Inwestor w ramach realizacji przedsięwzięcia uwzględni, w miarę możliwości, sieć istniejących dróg dojazdowych do terenów rolnych.

Drogi dojazdowe będą lokalizowane w taki sposób, aby uwzględnić najmniejszą możliwą zajętość terenu. Po zakończeniu eksploatacji inwestor zrekultywuje teren wokół elektrowni wiatrowych i w miejscu posadowienia infrastruktury technicznej, umożliwiając tym samym dalsze użytkowanie rolnicze działek objętych przedsięwzięciem.

WÓJT GMINY
Jerzy Dutkiewicz

